

NÁMSGÖGN.IS •
DANSKA

Danska í samskiptum

3

Danska í samskiptum 3

Námsgögn.is

Danska í samskiptum 3

Danska fyrir íslenska nemendur

Vinnuhandrit til yfirlstrar · 23. október 2026

Lestu, hlustaðu og prófaðu að svara. Verkefnin tengja dönsku og íslensku og hjálpa þér að taka þátt í samtölum. Þú mátt biðja um endurtekningu og nota skáldaðar persónur.

Efnisyfirlit

1	1 Hvem er við? · Hver erum við?.....	4
2	2 Kan við stole þá det? · Getum við treyst þessu?.....	10
3	3 Ung i Norden · Ungt fólk á Norðurlöndum.....	17
4	4 Nár planen ændrer sig · Þegar áætlanir breytast.....	23
5	5 Uddannelse og fremtid · Nám og framtíð.....	29
6	6 Film, fortælling og mening · Kvikmyndir, frásagnir og merking.....	35
7	7 Et spørgsmål, flere synspunkter · Ein spurning, fleiri sjónarmið.....	43
8	8 Vi bygger bro · Við byggjum brýr.....	50
A	Ord og udtryk · Orð og orðasambönd.....	57

Svona notarðu bókina

Hlustunarefni er merkt með auðkenni, til dæmis B3-CO1-AO1. Kennarinn les handritið eða spilar upptöku þegar hún er tiltæk. Svör og einkaspjöld eru í aðskildum kennaragögnum. Skrifðu svör í stílabók eða á blað.

Þetta vinnuhandrit er til yfirlestrar. Hljóðupptökur og endanleg yfirferð eru enn í vinnslu.

Hvem er vi? · Hver erum við?

1 · Et sted at begynde

Ég get borið saman sjónarmið, stutt skoðun með dæmi og spurt nánar á dönsku. Í lok kaflans semurðu kynningu fyrir sýningu ungs fólks. Þú mátt nota tilbúna persónu í öllum verkefnum.

Tre unge står ved et bord. På bordet ligger en tegning og et par høretelefoner. En af de unge holder en cykellygte lige over bordet. De skal lave en udstilling med titlen *Her hører vi til*. Ingen af tingene fortæller hele historien. En cykellygte kan høre til en cyklist, men den kan også være noget, en person reparerer for en ven. Et billede viser et øjeblik. Et spørgsmål kan åbne resten af historien.

Hvað gætirðu spurt fólkið um?

1.1 · Byrjaðu á spurningu. Skrifaðu þrjár danskar spurningar sem hægt væri að spyrja fólkið við borðið. Ekki giska á uppruna, hæfni eða persónuleika þess út frá hlutunum. Veldu eina spurningu sem byrjar á *Hvad*, eina á *Hvor* og eina á *Hvorfor*. Spurðu síðan félagan þinn. Hann velur tilbúna persónu og svarar.

Spurning mín: _____

Svar og ný spurning: _____

Rifjaðu upp úr fyrri bókum: *Kan du sige det på en anden måde?*

2 · Ord, som åbner en samtale

Danska	Merking hér	Hugsanlegt svar
Jeg føler mig hjemme her.	Mér líður eins og heima hjá mér hér.	Hvad gør stedet særligt?
For mig betyder det ...	Fyrir mér merkir það ...	Kan du give et eksempel?
Det kommer an på situationen.	Það fer eftir aðstæðunum.	Hvornår er det anderledes?
Det gælder ikke alle.	Það á ekki við um alla.	Hvem tænker du på?
Nogle foretrækker ...	Sumir kjósa frekar ...	Hvad foretrækker du?
Jeg kan ikke tale på alles vegne.	Ég get ekki talað fyrir hönd allra.	Hvad er din egen erfaring?
Så du mener, at ...	Þú átt þá við að ...	Ja, men ikke altid.
Har jeg forstået dig rigtigt?	Hef ég skilið þig rétt?	Næsten. Jeg mener ...
Jeg vil helst fortælle om ...	Mig langar helst að segja frá ...	Det må du gerne.
Må vi bruge dit navn?	Megum við nota nafnið þitt?	Brug helst et opdigtet navn.
Det har jeg ikke tænkt over.	Ég hef ekki hugsað út í það.	Vi kan vende tilbage til det.
Tak, fordi du forklarede det.	Takk fyrir að útskýra þetta.	Selv tak.

At høre til merkir hér að eiga samastað eða finna að maður tilheyri hópi.

1.2 · Prófaðu merkinguna. Veldu fjögur orðasambönd. Skrifaðu fyrir hvert þeirra hver talar, við hvern og hvers vegna. Leikið svo tvö stutt samtöl með félaganum án þess að lesa af blaðinu.

3 · To stemmer

1.3 · Hlustaðu eftir aðalatriðinu. Hlustaðu á viðtölin tvö sem kennarinn les eða spilar, AO1 og AO2. Hvað gefur hvorum viðmælanda tilfinningu fyrir því að tilheyra hópi? Skrifaðu fyrst aðeins eina setningu um hvort viðtal.

1.4 · Hlustaðu aftur. Finndu eitt dæmi, eina takmörkun og eina ósk hjá hvorum viðmælanda. Takmörkun segir til dæmis að upplifunin eigi ekki við alls staðar eða á hverjum degi. Ekki fylla í eyðurnar með ágiskunum.

Viðmælandi	Dæmi	Takmörkun	Ósk
Fyrri	_____	_____	_____
Seinni	_____	_____	_____

Berið saman glósur. Ef þið heyrðuð ekki sama hlutinn, segið: *Jeg hørte ... Hvad hørte du?* Kennarinn les eða spilar viðeigandi kafla aftur. Skýrari útgáfa af AO1 er í AO6; skráðu ef þú notar hana.

4 · Samira: Et værksted uden prøve

Persónur, staður og aðstæður í kaflinum eru skálduð.

Jeg hedder Samira, er seksten år og bor i Lindeby. Om torsdagen hjælper jeg i et lille cykelværksted. Jeg begyndte ikke, fordi jeg var god til at reparere cykler. Første gang kunne jeg ikke engang finde den rigtige pumpe. Jeg begyndte, fordi min nabo spurgte, om jeg havde lyst til at komme med.

Min far er født i Marokko, og min mor er født i Danmark. Nogle spørger, hvor jeg kommer fra, før de spørger om noget andet. Det kan være et venligt spørgsmål. Men hvis de ikke accepterer mit svar, føles det, som om jeg skal forklare, hvorfor jeg er her. Jeg vil selv vælge, hvad jeg fortæller om min familie.

På værkstedet spørger folk oftere: »Kan du holde hjulet?« Jeg kan lide, at der er brug for mig, mens jeg stadig lærer. Det betyder ikke, at alle på værkstedet er enige om alt. Vi diskuterer for eksempel tit, hvilken musik vi skal høre.

Til udstillingen vil jeg vise en gammel cykellygte og fortælle om den første reparation, jeg lavede sammen med en anden. Jeg vil ikke kaldes »repræsentant for alle unge med to kulturer«. Jeg er én person med flere erfaringer. Jeg vil gerne møde folk, der stiller spørgsmål og også lytter til svaret.

1.5 · Find belæg. Svaraðu á dönsku: Hvers vegna byrjaði Samira? Hvað kann hún að meta? Hvaða lýsingu vill hún ekki fá? Afritaðu í mesta lagi átta orð úr textanum til stuðnings hverju svari og útskýrðu síðan með eigin orðum.

5 · Emil: En stol, som ikke er reserveret

Jeg hedder Emil og har boet i Lindeby hele mit liv. Det lyder, som om jeg burde kende alle. Det gør jeg ikke. I min klasse har mange spillet fodbold sammen i flere år. Jeg kan godt lide at se en kamp, men jeg har aldrig haft lyst til at være på holdet. Når nogen siger, at »alle her spiller fodbold«, bliver jeg næsten usynlig i sætningen.

Sidste vinter begyndte jeg at tage billeder af de steder, folk går forbi uden at stoppe. Et busstoppested. Et hjørne af biblioteket. En bæk med en skrue, som mangler. På bibliotekets fotohold mødte jeg andre, der syntes, at den slags steder var værd at lægge mærke til. For mig blev fotoholdet et fællesskab: Vi viste vores billeder, stillede spørgsmål og gav plads til forskellige svar. Jeg behøvede ikke forklare, hvorfor jeg ville fotografere en tom stol.

Jeg føler mig ikke hjemme i alle grupper, bare fordi jeg er født her. Og jeg føler mig heller ikke udenfor hele tiden. Nogle dage vil jeg være alene. Det er noget andet end ikke at være velkommen.

På udstillingen vil jeg vise tre billeder af den samme bæk på forskellige tidspunkter. Jeg håber, at besøgende spørger, hvad der har ændret sig. De må gerne være uenige med mig om billederne. Jeg vil hellere have en rigtig samtale end høre: »Hvor flot«, hvis de slet ikke har set efter.

1.6 · Berðu saman. Finndu eitt sameiginlegt atriði og tvennt sem er ólíkt í frásögnunum. Skrifaðu ekki að annað ungmennið sé „meira danskt“ en hitt. Hvaða upplýsingar vantar til að vita hvort þau myndu vilja vinna saman? Útskýrðu á dönsku hvað

fællesskab merkir hjá Emil út frá samhenginu og vísaðu í eina setningu áður en þú flettir orðinu upp.

	Sted	Fællesskab	Eget valg
Samira	_____	_____	_____
Emil	_____	_____	_____

6 · Den tomme plads

Jeg kommer fem minutter for sent. På bordet står seks kopper, men der er kun fem mennesker. Jeg tæller igen, som om en kop kan fortælle mig, om nogen venter på mig. En stol står lidt væk fra de andre. Måske er den ledig. Måske er den nogens.

»Du kan sætte dig her,« siger en pige og flytter sin taske. Hun spørger ikke, hvorfor jeg kommer for sent. Først vil hun vide, om jeg kan holde et stykke papir, mens hun tegner.

Jeg holder papiret. Det er næsten ingenting. Alligevel holder jeg også op med at tælle kopperne. Da vi skal gå, spørger hun, om jeg kommer igen. Jeg siger: »Måske.« Denne gang betyder »måske« ikke nej.

Frumsaminn smátexti fyrir þessa bók.

1.7 · Lestu milli línanna. Hvað gerir stúlkan? Hvað túlkar sögumaðurinn? Finndu eitt orð eða eina athöfn sem styður að líðan sögumanns breytist. Getur *máske* haft fleiri en eina merkingu í samtali? Berðu saman við Emil án þess að gera ráð fyrir að hann sé sögumaðurinn.

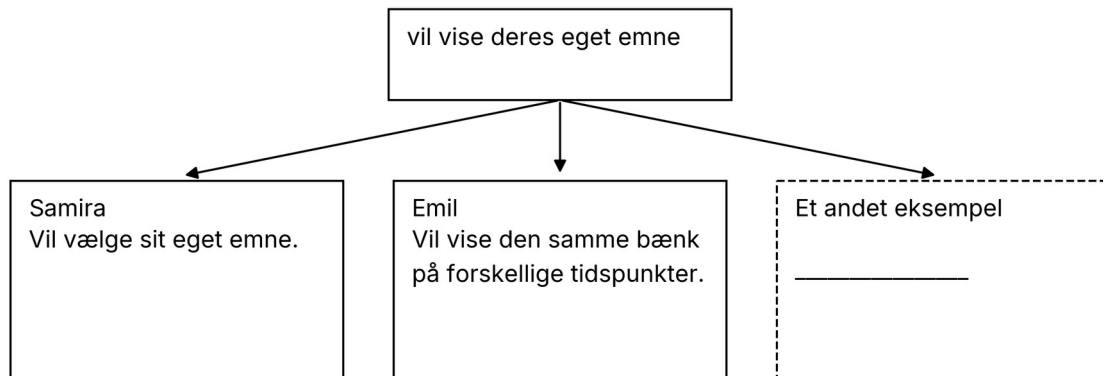
7 · Nogle er ikke alle

Í dönsku afmarka *nogle*, *mange* og *ikke alle* hve stór sá hópur er sem fullyrðingin nær til. *Mange* merkir „margir“, en texti um tvo einstaklinga nægir ekki til að fullyrða eitthvað um marga. *Ikke alle* útilokar alhæfinguna „allir“ án þess að segja nákvæmlega hve margir eru undantekningar.

Dæmi: *Emil spiller ikke på holdet. Derfor spiller ikke alle i hans klasse på holdet.* Við getum ekki ályktað að enginn í bekknum hafi gaman af fótbolta.

Samira og Emil har valgt deres egne emner. De vil gerne blive hørt. Hér vísar *de* til beggja og *deres* til þess sem þau eiga eða velja. Séu margir hópar í textanum er betra að endurtaka nöfnin en að hafa óljósa tilvísun.

Nogle unge ...

Et eksempel fortæller ikke alt.

Et eksempel fortæller ikke alt.

Hlustaðu á A03. Hvaða orð gerir fullyrðinguna nákvæmari?

1.8 · Gerðu fullyrðinguna nákvæmari. Endurskrifaðu: a) *Alle i Lindeby spiller på holdet.* b) *Samira forklarer, hvad alle med udenlandske forældre mener.* c) *Emil er aldrig glad for at være alene.* d) *Samira taler med besøgende. De vælger hendes emne.* Í d á Samira að velja sjálf; gerðu það skýrt.

8 · Når et spørgsmål lukker døren

En besøgende siger til Samira: »Din far er ikke født her, så du kan vel ikke fortælle om, hvordan det er at være ung i Danmark?«

1.9 · Útskýrðu og svaraðu. Hver er óstudda ályktunin í athugasemdinni? Hvaða áhrif gæti hún haft á Samiru eða aðra sem hlusta? Semdu tvær danskar setningar sem leiðrétta hana án þess að tala fyrir hönd Samiru. Hún má líka kjósa að svara ekki.

1.10 · Miðlaðu á íslensku. Íslenskur sýningarstjóri þarf að skilja hvað Samira og Emil vilja sýna. Skrifaðu 80–100 orð. Taktu með eitt sameiginlegt atriði, einn mun, ósk hvors einstaklings og eitt atriði sem á ekki við alla. Gefðu ekki nýjar upplýsingar um bæinn.

9 · En velkomst, der giver plads

1.11 · Skrifaðu á dönsku. Þú færð þessi skilaboð frá skipuleggjanda: „Sýningin er fyrir nýja nemendur. Kynntu hópinn með tveimur dæmum og láttu koma fram að áhugamál fólks eru ólík. Gestir mega spyrja en þátttakendur ráða hverju þeir svara.“ Skrifaðu um 70 orð fyrir danska gesti. Notaðu Samiru og Emil sem dæmi, ekki sem fulltrúa allra.

Lestu textann fyrir félagi. Hann segir hvaða spurningu textinn vakti. Lagfærðu eina setningu ef hún gefur ranga mynd af óskum þátttakenda.

1.12 · Komist að samkomulagi. Fáid hvort sitt spjald hjá kennara. Sýnið ekki spjöldin. Skipuleggið sýninguna með spurningum og svörum á dönsku. Hver einstaklingur á að spyrja,

staðfesta eitt atriði og bregðast við nýrri ósk. Skrifðu samkomulagið eftir samtalið, ekki handrit fyrir það.

10 · Din tekst til udstillingen

1

1.13 · Semdu 150–190 orð á dönsku. Kynntu tilbúinn einstakling eða hóp fyrir sýningargestum. Láttu eitt áþreifanlegt dæmi sýna hvað veitir tilfinningu fyrir samveru. Taktu fram hvað þú getur ekki fullyrt um aðra. Segðu líka hvað þú telur skipta máli fyrir samveru. Endaðu á spurningu sem gestur getur svarað án þess að segja frá einkalífi sínu.

Gerðu fyrst stutta áætlun: Hver talar? Hver les? Hvaða dæmi skiptir máli? Skrifðu svo án fyrirmyndar. Að lokum les félagi textann og undirstrikar eina setningu sem er skýr og aðra þar sem hann þarf nánari skýringu.

Ný útgáfa af einni setningu: _____

11 · Et nyt møde

1.14 · Vinndu sjálfstætt. Kennarinn afhendir nýjan texta og les eða spilar nýja frásögn. Veldu upplýsingar fyrir nýjan sýningarstjóra. Þú skrifar stuttar glósur, 60–80 orð á íslensku fyrir sýningarstjóra og 80–100 orð á dönsku og bregst munnlega við nýjum upplýsingum. Þú mátt segja að upplýsingar vanti.

12 · Hvad tager du med?

Hlustaðu á A04. Hvaða orð fá mesta áherslu? Segðu setningarnar á eftir og breyttu svo efninu.

1.15 · Segðu frá í 90 sekúndur. Kynntu framlag þitt. Hafðu aðeins fimm stikkorð. Láttu heyrast hvar fullyrðingin á ekki við alla. Svaraðu síðan spurningu frá hlustanda og notaðu skýringarspurningu ef þörf er á.

Veldu eina setningu úr fyrstu glósunum þínum. Hefurðu ástæðu til að breyta henni? Skrifðu á íslensku hvað þú breyttir og hvers vegna. Prófaðu að segja *Det gælder ikke alle* og *Kan du give et eksempel?* án þess að líta á blaðið. Í næsta kafla notarðu þetta þegar þú athugar fullyrðingar í fréttum.

Kan vi stole på det? • Getum við treyst þessu?

1 • To overskrifter

Ég get borið saman heimildir, afmarkað fullyrðingu og leiðrétt hana á skýrri dönsku. Þú ert í ritstjórn skólablaðs. Tvær fyrirsagnir lýsa sömu tilraun. Á að birta aðra þeirra, báðar eða nýja fyrirsögn?

Færre engangskrus på forsøgsugens sidste dag

Nye kopper halverer miljøbelastningen

2.1 • Hugsaðu áður en þú velur. Skrifaðu hvaða upplýsingar þú þarft. Hvað merkir færre? Hvað þyrfti að mæla til að vita hvort umhverfisáhrif hafi minnkað? Rifjaðu upp *Det gælder ikke alle* úr kafla 1. Hvernig gæti sú hugsun gagnast við tölur?

Spurningar mínar: _____

Allar tölur, rannsóknir, skólar og fréttir um bollatilraunina í kaflanum eru skálduð kennslugögn.

2 • Kilde, påstand og belæg

En kilde er heimild. *En påstand* er fullyrðing sem hægt er að spyrja nánar um. *Et belæg* er það sem styður hana. *En begrænsning* segir hvað gögnin ná ekki yfir.

Danska	Íslenska í þessu samhengi
Ifølge optællingen ...	Samkvæmt talningunni ...
Hvad bygger det på?	Á hverju byggist það?
Hvor kommer tallet fra?	Hvaðan kemur talan?
Kilderne er enige om ...	Heimildirnar eru sammála um ...
Det viser ikke nødvendigvis ...	Það sýnir ekki endilega ...
Vi ved endnu ikke ...	Við vitum ekki enn ...
Der mangler oplysninger om ...	Það vantar upplýsingar um ...
Det er ikke det samme som ...	Það er ekki það sama og ...
Kun én udgang blev undersøgt.	Aðeins einn útgangur var athugaður.
Det skal ændres til ...	Því þarf að breyta í ...

Danska	Íslenska í þessu samhengi
Kan vi kontrollere det?	Getum við kannað þetta?
Jeg foreslår denne overskrift.	Ég legg til þessa fyrirsögn.

2.2 · Talaðu eins og ritstjóri. Félagi þinn segir: *Der kom flere mennesker.* Spyrðu á dönsku um heimild, tímabil og samanburð. Hann má svara að hann viti það ekki. Hvernig geturðu haldið áfram án þess að saka hann um lygi?

2

3 · Nyhed fra skolebladet

Færre engangskrus på forsøgsugens sidste dag

Rettet version. Den første korte nyhed (A01) havde en fejl.

På Lindeby Skole blev der talt 180 engangskrus ved kantinens udgang mandag. Fredag blev der talt 90. Begge dage varede optællingen fra klokken 11 til 13. Tallene stammer fra forsøgsgruppens notat. Skolebladet har ikke selv talt krusene.

I løbet af ugen kunne eleverne låne kopper, der skulle afleveres og vaskes. Nogle elever brugte dem, mens andre stadig valgte engangskrus. Forsøget skulle undersøge, hvordan udlånet fungerede i hverdagen. Det var ikke en måling af hele skolens affald eller energiforbrug.

Antallet af deltagere var forskelligt på de to dage. Mandag blev 90 deltagere registreret ved udgangen; fredag blev 45 registreret. Derfor kan faldet i det samlede antal krus ikke alene vise, at hver deltager brugte færre. Vi mangler også oplysninger om, hvorfor færre deltog fredag.

Forsøgsgruppen vil fortsætte en uge mere og registrere både deltagere, engangskrus og afleverede lånekopper. Indtil da er den sikre nyhed, at færre engangskrus blev talt fredag end mandag. Om ordningen ændrer vaner på længere sigt, ved vi endnu ikke.

2.3 · Finndu þrjú stig vissu. Merktu eina staðfesta tölu, eina mögulega skýringu og eitt atriði sem vantar. Skrifaðu síðan tvær setningar á dönsku um hvað fréttin segir og hvað hún segir ekki.

4 · Et opslag, som vil overbevise

Det virker allerede!

Halvt så mange engangskrus fredag som mandag! Vores nye kopper gør en forskel. Skolebladet fortæller om faldet, og vi deler den gode nyhed. Når alle er med, kan vi ændre hverdagen. Del opslaget med en ven, og vælg en lånekop næste gang.

Vi synes, at forsøget fortjener at fortsætte. Det er nemt at se kassen med de brugte engangskrus, og fredag var der tydeligt færre. Hvorfor vente på flere rapporter, når tallene allerede taler? Vi vil gøre kantinen til et sted, hvor det er let at træffe et godt valg. Vores overskrift er: »Nye kopper halverer miljøbelastningen«.

Opslag fra den fiktive gruppe Kop igen. Gruppens kilde er skolebladets nyhed.

2.4 · Berðu saman tilgang. Finndu eina rétta tölu og eina fullyrðingu sem gengur lengra en fréttin. Hvað vill hópurinn fá lesandann til að gera? Er það að vilja sannfæra sjálfkrafa merki um rangar upplýsingar? Útskýrðu.

5 · Sådán blev der talt

Forsøgsgruppen stod ved én udgang i to timer mandag og fredag. Gruppen talte engangskrus, som blev lagt i en bestemt kasse. Den talte også personer, der gik gennem udgangen med mad eller drikke. Hver person blev registreret én gang i det tidsrum. Tallene siger altså noget om de registrerede deltagere og de krus, der kom i kassen.

Gruppen undersøgte ikke andre udgange. Den målte heller ikke vand til opvask, strøm, transport eller fremstilling af kopper. Den ved ikke, om der lå krus i andre skraldespande. Forsøgets to dage havde ikke lige mange deltagere. Ingen blev tilfældigt fordelt mellem to ellers ens grupper.

Notatet blev skrevet fredag klokken 14 og sendt til skolebladet. Gruppen Kop igen læste skolebladets tekst og lavede sit opslag bagefter. De tre tekster bygger derfor ikke på tre uafhængige optællinger. Det er én optælling, som bliver fortalt videre.

Hvor begynder oplysningen?

Delt opslag Kop igen	Kommentar »Jeg synes, det er en god idé.«
Nyhed Skolebladet	Optælling Forsøgsgruppens notat

Opdigtet dossier · Tegn selv forbindelserne.

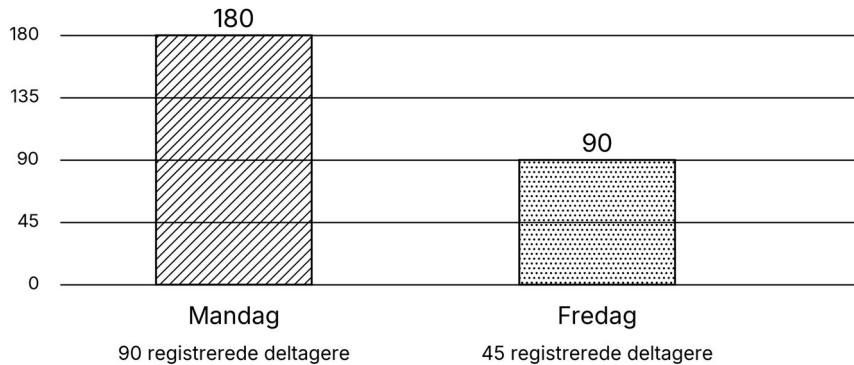
Hvor begynder oplysningen?

Hlustaðu á A03. Hvers vegna eru tvær birtingar ekki tvær mælingar?

2.5 · Teiknaðu leið tölunnar. Settu þessar heimildir í rétta röð: *opslag*, *notat*, *skoleblad*. Teiknaðu örvar. Bættu við athugasemdinni *Jeg synes, det er en god idé*. Er hún ný talning? Rökstyddu.

6 · Hvað er nævneren?

Antal krus

Hvad sker der, når vi dividerer?

Opdagede undervisningsdata · Samme tællested og tidsrum

Hvad sker der, når vi dividerer?

Dag	Krus talt	Registrerede deltagere	Krus pr. registreret deltager
Mandag	180	90	_____
Fredag	90	45	_____

2.6 · Reiknaðu og útskýrðu. Þú mátt nota reiknivél. Deildu fjölda bolla með fjölda þátttakenda. Hvaða setning er studd: *Der blev talt halvt så mange krus, Hver deltager brugte halvt så mange krus* eða *Skolens miljøbelastning blev halveret*? Skrifðu rök á dönsku.

At tælle ting er ikke det samme som at måle hele deres miljøbelastning. Når kopper bruges igen, kan man undersøge fremstilling, transport, opvask, hvor mange gange hver kop bruges, og hvad der sker med den bagefter. Denne optælling alene giver ikke de oplysninger.

Merking: Það er ekki það sama að telja hluti og mæla öll áhrif þeirra. Ef bollar eru notaðir aftur getur þurft að skoða framleiðslu, flutning, þvott, fjölda notkunarskipta og meðhöndlun eftir notkun. Þessi talning ein gefur ekki þær upplýsingar. Við þurfum ekki að velja á milli „allt er sannað“ og „tilraunin er gagnslaus“.

2.7 · Finndu gagnlega næstu mælingu. Veldu tvær mælingar sem gætu gert samanburðinn betri. Segðu hvað hvor mæling myndi skýra og hvað hún myndi enn ekki sanna.

7 · En fejl bliver rettet

2.8 · Hlustaðu á A01 og A02. Hvaða orð í fyrstu fréttinni þarf að leiðrétta? Skrifðu *för* og *nu*. Hlustaðu aftur: Breytir leiðréttingin tölunum sjálfum eða því sem sagt er um tölurnar? Þú mátt nota skýrari útgáfuna A06; skráðu þann stuðning.

Í *för*-setningu kemur *ikke* á undan sögninni: *för*di *vi* *ikke* *kender* ... Í dönsku tengir *för*di ástæðu við setningu: *Vi ændrer overskriften, fordi tallet gælder krus*. Með *derfor* kemur sögnin á undan frumlaginu þegar atviksorðið er fremst: *Tallet gælder kun krus*. *Derfor ændrer vi overskriften*.

Kun þarf að standa þannig að skýrt sé hvað það afmarkar: *Vi talte kun engangskrus* merkir að aðrir hlutir voru ekki taldir. *Kun* *vi* *talte engangskrus* merkir að enginn annar gerði það.

Hlustaðu á A04. Skráðu hvaða orð breytir merkingunni í hverju pari.

2.9 · Tengdu nákvæmlega. Sameinaðu: a) *Vi kender ikke vandforbruget. Vi kan ikke beregne den samlede belastning*. Notaðu *för*di. b) *Begge tekster bruger samme notat. De er ikke uafhængige målinger*. Notaðu *derfor*. c) Settu *kun* í *Vi undersøgte én udgang* þannig að það afmarki fjölda útganga.

8 · Et dansk medie og vores skoleblad

DR er en dansk public service-organisation. I sin egen præsentation beskriver DR sine opgaver inden for blandt andet nyheder, kultur og uddannelse på tv, radio og digitale platforme. På siden *Etik og rettelser* samler DR indgange til blandt andet *Fejl og fakta*, *DR's etik* og *Brugernes redaktør*.

Det giver os konkrete steder at lede, når vi vil undersøge, hvordan mediet beskriver sit arbejde og håndterer spørgsmål om indhold. En organisations egen beskrivelse fortæller om dens rolle; den beviser ikke, at hver enkelt udsendelse er fejlfri. Vores skoleblad og *Kop* igen er opdigtede. De er ikke dele af DR. Når vi sammenligner dem, sammenligner vi spørgsmål om ansvar og kilder, ikke deres størrelse eller formelle opgaver.

Kilder: DR, »DR in brief« og »Etik og rettelser«, læst 22. oktober 2026.

2.10 · Útskýrðu á íslensku. Hvað gerir DR samkvæmt eigin lýsingu? Hvar gætirðu byrjað að leita að upplýsingum um leiðréttingar? Hvers vegna er frétt skólablaðsins ekki heimild um starfsemi DR?

9 · En lille model

Et andet opdigtet eksempel: En klub talte 20 glemte drikkedunke i september og 10 i oktober. Klubben havde lige mange mødedage. Den ved ikke, hvor mange deltagere der kom.

Ifølge klubbens optælling blev der fundet færre glemte dunke i oktober. Vi ved endnu ikke, om der også var færre deltagere. Tallet viser derfor ikke alene, at den enkelte deltager blev bedre til at huske sin dunk.

Hvad kan vi sige sikkert?

2

Et andet opdigtet eksempel: klubbens drikkedunke.

Hvad kan vi sige sikkert?

2.11 · Finndu uppbygginguna. Strikaðu undir heimild (*kilde*), fullyrðingu (*påstand*) og takmörkun (*begrænsning*) með þremur mismunandi línugerðum. Hyldu síðan dæmið. Skrifaðu sams konar þrjár setningar um bollana með þínum orðum.

10 · Fra tal til besked

2.12 · Miðlaðu á íslensku. Ritstjóri íslenska skólablaðsins þarf 90 orða yfirlit um fréttina (3), færsluna (4) og lýsinguna á talningunni (5). Nefndu sameiginlegu tölurnar, muninn á ályktunum og eina spurningu sem enn er ósvarað. Gættu þess að lesandinn sjái hversu margir þátttakendur voru taldir.

2.13 · Fyrsta uppkast á dönsku. Ritstjórinn segir: „Við viljum birta stutta leiðréttingu. Útskýrðu hvað tölurnar sýna og hvað þarf að kanna betur. Ekki segja að allt í fyrstu fréttinni (A01) hafi verið rangt.“ Skrifaðu 70–90 orð til danskra nemenda. Vísaðu skýrt til talningarinnar.

11 · Det uppublicerede notat

2.14 · Ræðið áður en birt er. Fáðið sitt hvort einkaspjald. Þau fjalla um aðra talningu. Spyrið hvort annað á dönsku þar til þið getið lagt til fyrirsögn. Þegar nýjar upplýsingar berast þurfið þið að athuga niðurstöðuna aftur. Bæði eiga að spyrja og svara; ekki lesa spjaldið upp eins og ræðu.

12 · Din rettelse

2.15 · Skrifaðu 170–220 orð. Þróðu uppkastið úr 2.13 í leiðréttingu á fyrstu fréttinni (A01) og fyrirsögn Kop igen fyrir danska lesendur. Byrjaðu á því sem þarf að leiðrétta. Segðu hvað stendur enn, hvaða heimild tölurnar koma úr og hvað vantar. Leggðu til næsta skref án

þess að lofa ákveðinni niðurstöðu. Notaðu að minnsta kosti eina skýra tengingu með *fordi* eða *derfor*.

Félagi spyr: *Hvor kommer denne oplysning fra?* Veldu eina setningu sem þú getur stutt og aðra sem þarf að afmarka betur. Skrifaðu nýja útgáfu þeirrar síðari.

13 · En ny historie fra haven

2

2.16 · Vinndu sjálfstætt. Þú færð nýjan texta um skólagarð og nýja frétt til að hlusta á. Ákveddu hvað þarf að kanna. Skrifaðu fyrst glósur án fyrirmyndar. Fylgdu verkefnunum á blaðinu: íslensk skýring, dönsk leiðrétting og samtal við ritstjóra.

14 · Vis din beslutning

2.17 · Kynntu tillögu þína um fyrirsögn bollafréttarinnar í tvær mínútur. Hafðu heimild, eina niðurstöðu og eina takmörkun. Svaraðu óundirbúinni spurningu. Á eftir skrifarðu: „Ég var viss um _____. Nú þarf ég að kanna _____.“ Í kafla 5 notarðu sömu aðferð til að athuga upplýsingar um nám; í kafla 7 til að meta rök.

Ung i Norden · Ungt fólk á Norðurlöndum

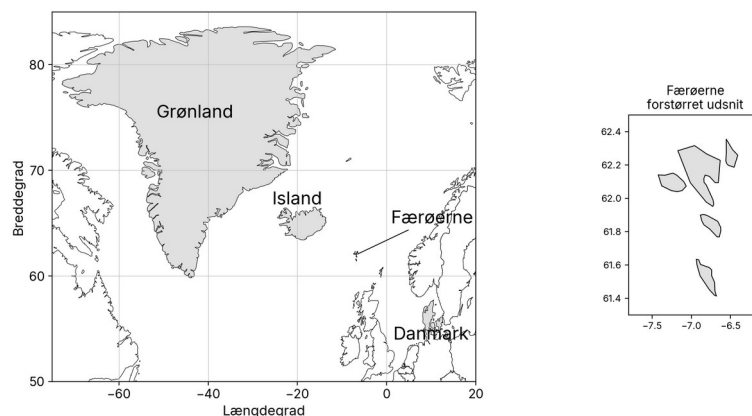
1 · Hvem kan være med?

Ég get tengt reynslu einstaklings við aðstæður, rætt þátttöku og notað heimild um danskt samfélag. Ég get útskýrt áhrif fordóma og borið saman tvö afbrigði af dönsku. Þú skipuleggur norrænan ungmennafund. Það að bjóða öllum tryggir ekki að allir geti mætt. Tími, kostnaður, aðgengi og tenging geta breytt því hvað er mögulegt.

Prófilarnir og fundurinn í kaflanum eru skáldaðir. Stofnanatextinn er byggður á tilgreindum heimildum.

3.1 · Rifjaðu upp. Útskýrðu *Vi kan ikke tale på alles vegne*. Hvers vegna gæti einn þátttakandi ekki sagt hvað allir í heilu landi vilja? Skrifðu fjórar spurningar á dönsku sem skipuleggjandi ætti að spyrja áður en dagskráin er ákveðin.

Steder i Nordatlanten

Et sted fortæller ikke alt om et menneske.

Kortdata: Natural Earth 1:50m · Geografiske stednavne, ikke identitetsmærkater

Et sted fortæller ikke alt om et menneske.

2 · Leila i Aarhus

Jeg er femten og bor i Aarhus. Jeg vil gerne møde unge fra andre steder og lave et lille lydprojekt sammen med dem. Jeg spiller ikke noget instrument, men jeg er god til at stille spørgsmål og klippe optagelser. På mit hold er der flere, der taler mere end ét sprog hjemme. Det siger ikke i sig selv, hvad vi interesserer os for.

Min mor er født i Tyrkiet, og jeg er født i Danmark. En deltager foreslog, at jeg skulle fortælle om »at være gæst i Danmark«. Jeg er ikke gæst i min egen hverdag. Jeg vil gerne fortælle om mine erfaringer, men jeg vil ikke have min rolle bestemt af min mors fødested.

Til ungdomsmødet kan jeg komme efter skole. Hvis aktiviteten koster penge, vil jeg gerne kende prisen på forhånd. Jeg vil ikke forklare min families økonomi i en stor gruppe. Et tydeligt program og en kontaktperson ville gøre det lettere at beslutte, om jeg kan deltage.

3.2 • Finndu tvö ólík atriði. Hvað vill Leila gera? Hvaða upplýsingar þarf hún til að taka ákvörðun? Útskýrðu hvers vegna það segir ekki til um áhugamál hópsins að margir tala fleiri en eitt tungumál heima. Ekki gera ráð fyrir að Leila tali fleiri en eitt tungumál nema hún segi það.

3 • Jonas i en mindre by

Jeg bor i en mindre dansk by. Der er steder at mødes, men den aktivitet, jeg helst vil prøve, ligger et stykke væk. Jeg kan ikke altid få et lift. Når jeg spørger om tidspunktet, er det ikke, fordi jeg ikke er interesseret. Jeg skal vide, om jeg kan komme hjem bagefter.

Jeg vil gerne lave en udstilling med billeder fra forskellige hverdage. Jeg synes, at man kan lære noget af både en stor by og et lille sted. Men jeg bliver træt af, at nogen allerede har besluttet, at mit liv enten er kedeligt eller meget fredeligt. Det kommer an på dagen og på, hvem man spørger.

Jeg kan deltage online, hvis der er et kort møde med en tydelig opgave. Et langt møde, hvor mange taler på én gang, fungerer dårligere for mig. Jeg vil helst have materialet inden mødet, så jeg kan tænke over mit bidrag. Det er mit ønske; jeg ved ikke, om de andre fra min by ønsker det samme.

3.3 • Svaraðu á dönsku. Hvers vegna spyr Jonas um tíma? Hvað þarf hann á netfundi? Hvaða alhæfingar um búsetu vill hann forðast?

4 • Rósa i Island

Jeg hedder Rósa og bor i et lille lokalsamfund i Island. Jeg har lært dansk i skolen, men jeg skal nogle gange høre en sætning igen. Det hjælper, når den anden person forklarer med andre ord i stedet for bare at tale højere.

Jeg vil gerne fortælle historier om steder, som betyder noget for unge. Det kan være et særligt hus, men også et helt almindeligt rum. Jeg vil spørge de danske deltagere, hvem de plejer at mødes med, og hvad de selv bestemmer. Jeg vil ikke bede én person forklare hele Danmark.

Hvis mødet er online, har jeg brug for at kende tidspunktet hos mig. En besked med kun »klokken fem« er ikke nok, når vi er flere steder. Jeg kan godt optage en kort fortælling på forhånd, men jeg vil også gerne have en rigtig samtale. Derfor foreslår jeg både et fælles tidspunkt og en mulighed for at sende noget på forhånd.

3.4 • Berðu saman þrjá prófíla. Búðu til töflu með dálkunum *önske*, *barriere*, *mulig hjælp*. Ekki bæta við upplýsingum sem persónurnar gefa ekki. Hvaða aðstoð gæti gagnast fleiri en einum án þess að gera ráð fyrir sömu þörfum?

5 · Hvad kan en kommune og en skole?

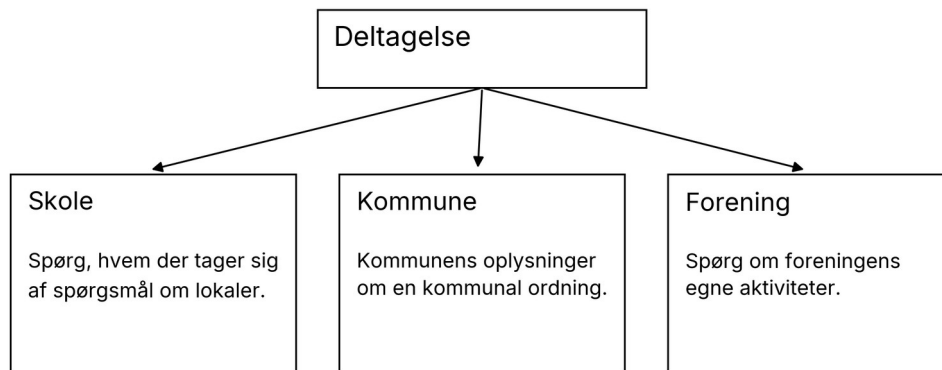
I Danmark er driften af folkeskolen en kommunal opgave. Undervisningsministeriet beskriver kommunalbestyrelsens ansvar for kommunens skolevæsen og skolelederens pædagogiske og administrative ledelse af skolen. Skolebestyrelsen fastsætter principper for skolens virksomhed. Det er forskellige roller, selv om de handler om den samme skole.

En forening er heller ikke det samme som en skole eller en kommune. Aarhus Kommunes side om *Fritidspas* giver et konkret eksempel: kommunen beskriver en støtteordning, som skal hjælpe børn og unge fra familier med få økonomiske midler med at deltage i foreningsaktiviteter. Siden nævner både idræt og kreative aktiviteter. Ordningen har betingelser. Det er derfor forkert at slutte, at alle aktiviteter er gratis for alle unge i Danmark.

Når vores opdigtede ungdomsgruppe vil låne et rum eller spørge om en aktivitet, må den finde den rette kontakt. Vi kan begynde med at spørge skolen, hvem der tager sig af spørgsmål om lokaler; teksten her giver ikke et konkret navn eller en tilladelse. En forening kan svare på spørgsmål om sine egne aktiviteter. Kommunens oplysninger kan forklare en kommunal ordning. Et svar fra én forening gælder ikke automatisk alle andre. Det er nyttigt at spørge: *Hvem har ansvar for netop dette spørgsmål?*

Kilder: Undervisningsministeriet, »Organisering og ledelse«, og Aarhus Kommune, »Fritidspas«, læst 22. oktober 2026.

Hvem kan svare på spørgsmålet?

Et svar er ikke automatisk en tilladelse.

Kilder og afgrænsning: kapitel 3, afsnit 5.

Hvem kan svare på spørgsmålet?

3.5 · Veldu réttan viðtakanda. Hvern myndirðu fyrst spyrja um a) tíma á tilteknu námskeiði hjá félagi, b) skilyrði fyrir Fritidspas í Árósum, c) umsjón með skólarými? Útskýrðu valið og takmörk heimildarinnar. Ekki senda raunverulegar fyrirspurnir.

6 · Steder og sprog

Danmark, Færøerne og Grønland indgår i Kongeriget Danmark. Udenrigsministeriet beskriver Færøernes og Grønlands omfattende selvstyre. Det betyder ikke, at de tre steder

har samme historie, sprog eller hverdag. Færøsk er et selvstændigt sprog, ikke en dansk dialekt. Når vi undersøger variation i dansk, undersøger vi måder at tale dansk på; vi bruger ikke navnene på andre sprog som etiketter for danske dialekter.

Et kort kan vise, hvor et sted ligger. Det kan ikke fortælle, hvordan en bestemt ung person tænker. En optagelse kan lade os høre en stemme. Den kan ikke alene fortælle personens familiehistorie eller holdninger.

Kilder: Udenrigsministeriet, »Rigsfællesskabet«, og Statsministeriet, »Færøerne«, læst 22. oktober 2026.

3.6 · Afmarkaðu svarið. Hvers vegna er rangt að nefna færeysku sem dæmi um danska mállýsku? Skrifaðu síðan eina spurningu sem kort getur svarað og eina sem þarf samtal við einstakling.

3

7 · Hør en stemme, ikke en stereotype

3.7 · Hlustaðu á A01 og A02. Finndu eitt atriði hjá hvorum viðmælenda sem kom ekki fram í prófilnum. Hvaða nýju spurningu þarf nú að svara? Ekki álykta um alla í bænum út frá röddinni. Kennarinn getur lesið viðtölin.

3.8 · Berðu saman dönsk afbrigði þegar kennarinn leggur fram upptökurnar. Hlustaðu fyrst án staðarheita. Textinn er sá sami. Hlustaðu eftir framburði: veldu tvö orð og lýstu hvernig þau hljóma ólíkt. Hlustaðu síðan á skýringu kennarans. Hlustaðu loks á tvær nýjar raddir: hvor líkist afbrigði A og hvor afbrigði B? Nefndu einkennið sem þú heyrðir.

Það að lesa handrit með tilbúnum hreim sýnir ekki hvernig ákveðin dönsk mállýska hljómar. Markmiðið er að taka eftir raunverulegum mun á framburði, ekki að herma eftir fólki eða raða röddum eftir gæðum.

8 · Man og selv om

Man er ópersónulegt fornafn: *Man kan spørge om hjælp* merkir hér „hægt er að biðja um hjálp“. Það segir ekki að allir geri það. Notaðu *Leila fortæller ...* þegar þú vísar til reynslu Leilu.

Selv om merkir „þótt“: *Jonas vil gerne være med, selv om transporten er vanskelig*. Síðari liðurinn breytir ekki áhuga hans í áhugaleysi. Berðu saman: *Transporten er vanskelig*. *Derfor spørger Jonas om tidspunktet*. Þegar *derfor* stendur fremst kemur sögnin á undan frumlaginu.

3.9 · Tengdu án þess að breyta merkingu. a) Rósa vill tala við hópinn. Hún þarf stundum að heyra setningar aftur. Notaðu *selv om*. b) Jonas þarf efnið fyrirfram. Hann vill hugsa um framlagið. Notaðu *fordi*. c) Breyttu *Alle har råd til at deltage* í spurningu sem skipuleggjandi getur kannað.

Jonas fortæller, at han ikke altid kan få et lift, mens kilden beskriver, at driften af folkeskolen er en kommunal opgave. Fyrri hluti styðst við reynslu persónu, síðari við stofnanaheimild.

Ord til en nuanceret sammenligning

Danska	Merking í samtalinu
På den ene side ...	Annars vegar ...
På den anden side ...	Hins vegar ...
Hvem har mulighed for at deltage?	Hverjir hafa tök á að taka þátt?
Det afhænger af, hvor man bor.	Það fer eftir því hvar maður býr.
Vi kan ikke tale på alles vegne.	Við getum ekki talað fyrir hönd allra.
Hvad har du brug for?	Hvað þarftu?
Hvornår passer det dig?	Hvenær hentar þér?
Er der adgang uden trapper?	Er hægt að komast inn án þess að fara um tröppur?
Kan man deltage online?	Er hægt að taka þátt á netinu?
Hvem skal vi spørge?	Hvern eigum við að spyrja?
Det er én persons erfaring.	Þetta er reynsla eins einstaklings.
Vi skal undersøge det først.	Við þurfum að kanna það fyrst.

Veldu tvö orðasambönd og notaðu þau í nýrri spurningu og svari. Hyldu síðan töfluna og reyndu að orða sömu merkingu á annan hátt.

9 · En rolle, som ingen valgte

En planlægger skriver: »Leilas mor er født i Tyrkiet, så Leila skal forklare os, hvordan unge i Tyrkiet lever.«

3.10 · Finndu ályktun og áhrif. Útskýrðu á íslensku hvað skipuleggjandinn gerir ráð fyrir. Hvers vegna gæti hlutverkið takmarkað þátttöku Leilu? Skrifaðu kurteisa leiðréttingu á dönsku og nýja opna spurningu. Ekki láta Leilu þurfa að sanna að hún tilheyri hópnum.

10 · To beskeder

3.11 · Miðlaðu á íslensku. Íslenskur skipuleggjandi þarf 100 orð um prófilana þrjá. Veldu mikilvægustu hindrunina og óskina hjá hverjum. Bættu við einni staðreynd úr stofnanatextanum sem getur hjálpað við skipulag. Gerðu skýrt hvað kemur frá einstaklingi og hvað kemur frá heimild.

3.12 · Skrifaðu um 90 orð á dönsku. Skilaboð frá íslenska hópnum: „Við getum boðið bæði staðfund og fjarfund. Spyrðu hvaða tími og aðgengi henta hópnum. Við viljum senda efnið fyrirfram og kanna hvort einhver þurfi aðra leið til að taka þátt.“ Skrifaðu skýra fyrirspurn til danska hópsins. Ekki lofa að allar óskir verði uppfylltar áður en þær eru kannaðar.

11 · Kan planen bruges?

Mulighed	Tid	Transport	Adgang	Online
A	_____	_____	_____	_____
B	_____	_____	_____	_____

3.13 · Spyrjið og semjið. Fáíð einkaspjöld hjá kennara. Spyrjið á dönsku um það sem vantar. Fyllið töfluna eftir samtalið. Skráið *ukendt* — *skal undersøges* þar sem upplýsingar vantar; ekki finna þær upp. Veljið ekki lausn bara af því að hún er ódýr. Þegar ný skilaboð koma skuluð þið segja hvað breytist og hver þarf að staðfesta næsta skref.

3

12 · Forslag til ungdomsmødet

3.14 · Skrifaðu um 180 orð á dönsku. Leggðu til dagskrá fyrir einn fund fyrir sameiginlegan skipulagshóp. Útskýrðu hvaða tveimur þörfum hún svarar, hvaða atriði þarf enn að kanna og hvernig fólk getur sagt frá ósk án þess að gera það fyrir framan alla. Notaðu heimildina um stofnanir aðeins þar sem hún á við.

3.15 · Segðu frá á dönsku í tvær mínútur. Berðu saman reynslu tveggja persóna. Segðu síðan frá einni stofnanastaðreynd og heimild hennar. Hlustandi spyr: *Gælder det alle?* Svaraðu af nákvæmni.

13 · Et nyt arrangement

3.16 · Vinndu sjálfstætt. Kennarinn leggur fram nýjan texta um viðburð á bókasafni og frásögn til hlustunar. Veldu framkvæmanlega leið og skrifaðu danska fyrirspurn. Verkefnablaðið tilgreinir 80–110 orð, tvær spurningar, íslenska skýringu og samtal með nýju svari. Þú þarft ekki að finna lausn sem hentar öllum strax; þú þarft að sýna hvað þú veist og hvað þarf að kanna.

14 · Hvem mangler vi at høre?

3.17 · Metið breytinguna. Ræðið hvaða forsenda breyttist eftir að þið hlustuðuð. Vinndu síðan áfram ein/einn: Skrifaðu eina setningu sem byrjar *Før troede jeg ... Nu ved jeg ...* og eina sem byrjar *Jeg ved stadig ikke* Prófaðu án bókar: *På den ene side ... På den anden side ...* og *Hvem har mulighed for at deltage?* Í næsta kafla þarf að breyta áætlun þegar nýjar upplýsingar berast.

Når planen ændrer sig · Þegar áætlanir breytast

1 · En mulighed er ikke en aftale

Ég get valið mikilvægar upplýsingar, staðfest breytingu og rökstutt nýja lausn á dönsku. Hópur ætlar á smíðju en húsnaðið breytist. Þú þarft að greina það sem er staðfest frá því sem er aðeins mögulegt.

Allar ferðir, bókanir og tímasetningar verkefnanna eru skáldaðar. Þær eru ekki raunverulegar leiðbeiningar um ferðir eða neyðaraðstæður.

4.1 · Rifjaðu upp. Hvað þurftu þátttakendur í kafla 3 að vita um aðgengi? Skrifaðu fjögur atriði sem þú þarft áður en þú segir hópi að leggja af stað. Notaðu *tid, sted, adgang* og bættu fjórða atriðinu við.

4

2 · Den første besked

Fra værkstedsværten til gruppen

Hej alle

Vi glæder os til jeres besøg torsdag. I har reserveret lokale A i kulturhuset fra klokken 16 til 17.30. Vi skal lave korte lydfortællinger. Tag gerne egne høretelefoner med, men vi har også nogle, I kan låne. I behøver ikke have erfaring med programmet.

Mød op ved stationen, og kom samlet til receptionen. Den korte vej fra stationen går via trappen ved hovedindgangen. Hvis nogen har brug for en vej uden trapper, skal I bruge indgangen mod gården. Skriv til os, så vi kan aftale, hvem der åbner den.

Giv besked, hvis I bliver forsinkede. En reservation betyder, at vi holder lokalet til jer i det aftalte tidsrum; den betyder ikke, at vi automatisk kan forlænge besøget. Vi sender en ny besked, hvis noget ændrer sig.

Venlig hilsen

Maja, værkstedsvært

4.2 · Finndu og afmarkaðu. Hvað er bókað? Hvað þarf að biðja um? Hvaða búnað má fá lánaðan? Skrifaðu upplýsingar undir *bekræftet* og *skal aftales*. Ekki setja aðgengi í staðfestan dálk áður en opnun er ákveðin.

3 · Beskeden, der ændrer dagen

4.3 · Hlustaðu á A01. Hvað má hópurinn ekki lengur treysta á? Hlustaðu aftur og skráðu nýjan mögulegan stað, tíma og hvað vantar. Strikaðu aðeins út upplýsingar sem raunverulega eru felldar úr gildi.

Oprindelig oplysning	Ny oplysning	Status
Lokale A, kulturhuset, 16–17.30	Lokale C, biblioteket, 16.30–17.30	tilbud – ikke bekræftet
_____	_____	_____
_____	_____	_____

4.4 · Staðfestu merkingu. Vinnið þetta eftir 4.5: Lestu fyrst skriflega tilboðið og kannaðu ferðirnar. Hlustaðu síðan á A02 við upphaf hluta 8. Hvað er staðfest í lokin og hvað er enn óvíst? Skrifaðu eina danska setningu sem nemandinn gæti sagt næst um flutninginn.

4

4 · Mulige ture

Ny besked fra Maja, værkstedsvært

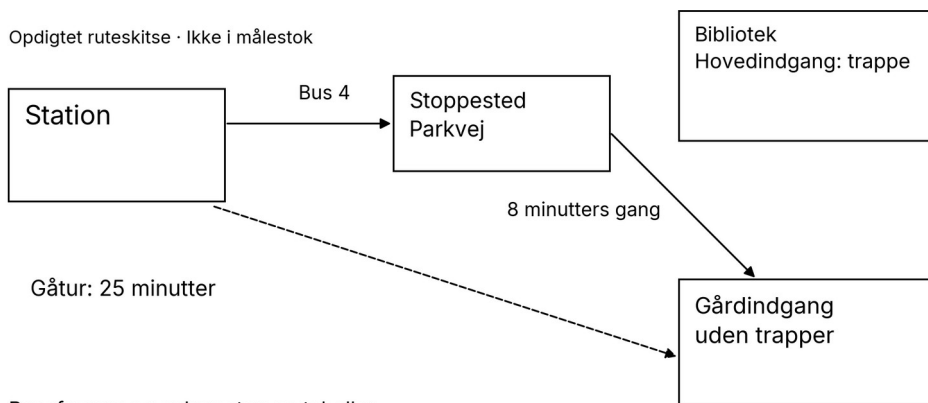
Kulturhusets lokale A kan ikke bruges torsdag. Vi kan i stedet tilbyde lydværkstedet i bibliotekets lokale C fra 16.30 til 17.30. Vi skal have jeres svar senest klokken 15. Biblioteket ligger ved Parkvej. Hovedindgangen har en trappe. Indgangen ved gården har ingen trapper, men den holdes låst og skal åbnes af en medarbejder. Bibliotekets vært kan åbne den klokken 16.20, hvis I aftaler det på forhånd. Skriv, hvor mange I kommer, og hvilken indgang I bruger. Værkstedet har lånehøretelefoner. Vi flytter udstyret fra kulturhuset. Den gamle reservation klokken 16 gælder ikke længere. Tilbuddet er først en ny aftale, når vi har bekræftet jeres svar.

Opdigtet tur	Afgang fra stationen	Ankomst Parkvej	Gåtid til døren
Bus 4	15.40	15.55	8 minutter til gårdindgangen
Bus 4	16.00	16.15	8 minutter til gårdindgangen
Gåtur	når gruppen er klar	—	25 minutter til gårdindgangen

4.5 · Athugaðu áður en þú velur. Hópurinn getur farið frá stöðinni 15.35. Einn þátttakandi þarf inngang án þrepa. Finndu tvær leiðir sem gætu hentað. Hvor strætóferð kemur fyrir opnun 16.20? Hvað þýðir það að koma fyrr að læstum dyrum? Er taflan heimild um aðgengi inni í strætó eða þrep á gönguleiðinni? Skrifaðu það sem þarf að spyrja um.

Hvilken vej passer til gruppen?

Opdigtet ruteskitse · Ikke i målestok

Busafgange og ankomster: se tabellen.

Adgang i bus og på gangruter: skal undersøges.

Gårdindgangen er låst; åbning skal aftales.

Hvilken vej passer til gruppen?

5 · Det, jeg troede, vi havde aftalt

Jeg hedder Noor og var med til at planlægge et andet besøg. Jeg læste en besked, hvor der stod: »Vi kan måske begynde klokken fire.« Jeg skrev straks til gruppen, at vi skulle møde op klokken fire. Jeg havde overset *måske*.

Da vi kom, var værten stadig i et andet møde. Jeg blev irriteret, fordi jeg troede, at hun havde ændret aftalen. Men da vi læste beskederne sammen, kunne jeg se, at hun havde bedt om en bekræftelse. Jeg havde svaret mine venner, ikke hende.

Vi fandt en løsning og begyndte senere. Bagefter skrev jeg en kort rettelse til gruppen: Jeg havde gjort en mulighed til en aftale. Det var ikke behageligt, men det gjorde næste besked lettere at forstå. Nu kigger jeg især efter ord som *måske*, *hvis* og *bekræftet*. Jeg gentager tid og sted i mit svar. Jeg prøver at undgå at skrive en lang undskyldning hver gang. Jeg prøver at give den oplysning, de andre faktisk har brug for, og at sige tydeligt, hvad de skal gøre nu.

4.6 · Útskýrðu mistökin. Var fyrsta hugmyndin staðfest? Hverjum svaraði Noor? Hvað gerði Noor síðar sem hjálpaði? Berðu þetta saman við orðalagið *Tilbuddet er først en ny aftale ...* í nýju skilaboðunum.

6 · Hvis ... så ...

Hvis merkir „ef“. Setning með *hvis* lýsir skilyrði, ekki staðfestingu: *Hvis vi tager bussen klokken 16, er vi ved gårdindgangen klokken 16.23.* Eftir skilyrðissetninguna kemur sögnin á undan frumlaginu: ... *er vi* Einnig má segja ... *så er vi*

Hér hjálpar íslenskan: *Halv fem* er hálf fimm, klukkan 16.30 í síðdegisverkefninu. *Kvart over fire* er 16.15 og *kvart i fem* er 16.45. Settu alltaf tíma í samhengi; tímasetningin ein segir ekki til um hvort átt er við morgun eða síðdeg.

Segðu þetta	Þegar þú þarft að ...
Bare så jeg er sikker ...	staðfesta skilning

Segðu þetta	Þegar þú þarft að ...
Kan du bekræfte tidspunktet?	fá skýrt svar
Det passer desværre ikke.	hafna kurteislega
Hvad er vigtigst lige nu?	forgangsraða
Hvem åbner døren?	finna ábyrgðarmann
Gælder den gamle besked stadig?	athuga eldri upplýsingar
Vi kan tidligst komme ...	nefna hvenær þið getið fyrst komið
Skal vi mødes et andet sted?	leggja til breytingu
Jeg retter beskeden med det samme.	láta aðra vita um leiðréttingu
Vi mangler stadig at få svar på ...	halda óvissu sýnilegri

4.7 • Búðu til þrjár setningar. Hlustaðu fyrst á AO4 og skrifaðu tímana. Notaðu síðan ferðatöfluna. Ein byrjar á *Hvis*, ein staðfestir skilning og ein spyr um óstaðfest atriði. Lestu tímana upp fyrir félagi sem skrifar þá með tölustöfum.

7 • Biblioteket som sted

Et dansk bibliotek kan være mere end et sted at låne bøger. Aarhus Bibliotekernes egen oversigt beskriver læse- og studiepladser. Den skelner mellem Dokk1's læsesal, som er et stillerum, og studierum, som kan bookes af studerende og mindre grupper. Et rum til rolig læsning og et rum til samtale har altså forskellige formål.

Oplysningen handler om de nævnte tilbud i Aarhus. Den er ikke en fælles regel for alle danske biblioteker. Vores lydværksted og lokale C er opdagede. Skal man bruge et rigtigt lokale, må man kontrollere det pågældende biblioteks aktuelle regler og spørge, om aktiviteten er tilladt. En beskrivelse af et tilbud er et godt udgangspunkt, men den er ikke i sig selv en reservation.

Kilde: Aarhus Bibliotekerne, »Studie- & læsepladser«, læst 22. oktober 2026.

4.8 • Notaðu heimild af varfærni. Útskýrðu á dönsku hvers vegna hljóðupptaka með hópi eigi ekki sjálfkrafa heima í lestrarsalnum sem lýst er. Nefndu svo hvað þú myndir kanna um annað rými.

8 • Hørt, spurt, aftalt

Ljúkið nú 4.4 með AO2 eftir að hafa lesið tilboðið og kannað ferðirnar.

En mulighed er ikke en aftale.

Vi ved	Vi skal spørge	Vi har aftalt

Vi har muligvis et bord klokken 14.	Er bordet reserveret til os?
Hvor mange kommer I?	Nu er bordet reserveret til fire personer fra 14 til 15.

En mulighed er ikke en aftale.

Et eksempel fra en anden, opdigtet aftale:

Vært: Vi har muligvis et bord klokken 14.

Elev: Bare så jeg er sikker: Er bordet reserveret til os?

Vært: Ikke endnu. Hvor mange kommer I?

Elev: Vi kommer fire. Kan vi få bordet fra 14 til 15?

Vært: Ja. Nu har jeg reserveret det til fire personer fra 14 til 15.

Elev: Tak. Jeg skriver det til gruppen.

4.9 • Finndu breytinguna. Hvenær varð möguleikinn að samkomulagi? Skiptið um hlutverk. Notið nýjan tíma og nýjan fjölda án þess að skrifa samtalið. Bætið við einni spurningu sem fyrirmyndin svarar ekki.

4.10 • Miðlaðu á íslensku. Íslenskur kennari sem fylgir hópnum þarf um 80 orða uppfærslu út frá AO1–AO3 og nýju skilaboðunum. Dragðu gömlu upplýsingarnar til baka. Nefndu stað, tíma, inngang og það sem þarf enn að kanna.

9 • Svar til værten

4.11 • Skrifaðu á dönsku. Nú kemur ný beiðni fyrir aðra ferð: „Hópurinn kemst ekki af stað fyrr en klukkan 15.30. Óskaðu eftir öðrum tíma og biddu um staðfestingu á aðgengi. Ferðatíminn er ekki þekktur enn.“ Skrifaðu 60–80 orð til gestgjafa. Ekki lofa komu á tilteknum tíma án ferðaupplýsinga.

4.12 • Notaðu einkaupplýsingar. Hvort ykkar fær sitt spjald um annað herbergi. Finnið út hvort hægt sé að nota það. Skiptið verkefnum aðeins þegar þið vitið að viðkomandi getur sinnt þeim. Þegar ný skilaboð berast þarf annaðhvort nýtt samkomulag eða skýr rök fyrir því hvers vegna áætlunin gengur ekki enn.

10 · En bekræftelse, der kan bruges

4.13 · Skrifaðu 90–120 orð á dönsku til gestgjafans. Staðfestu áætlunina sem varð til í 4.12, eða skrifaðu hvað kemur í veg fyrir staðfestingu. Hafðu tíma, stað, ábyrgð, hvað hefur breyst og eina spurningu ef eitthvað vantar. Ekki láta ósk líta út eins og leyfi.

4.14 · Skrifaðu um reynslu. Skrifaðu um 120 orð á dönsku um skáldaða eða eigin reynslu af breyttri áætlun. Hvað hélt persónan fyrst? Hvaða upplýsingar komu síðar? Hvað lærði hún? Þú þarft ekki að lýsa vandamáli úr eigin lífi.

11 · En anden afhentning

4.15 · Vinndu sjálfstætt. Þú færð nýja tilkynningu um að sækja búnað. Hlustaðu á nýtt símtal og biddu um það sem vantar. Gefðu íslenskum hópstjóra stutta uppfærslu og skrifaðu dönsk skilaboð til afgangslunnar.

12 · Sig det, så andre kan handle

4.16 · Segðu hópnum á dönsku frá breyttu áætluninni úr 4.12 eða 4.15 í 90 sekúndur. Notaðu aðeins stikkorð. Leggðu áherslu á leiðréttan tíma og stað. Hlustandinn spyr einnar nýrrar spurningar. Svaraðu eða segðu hvað þarf að kanna.

Skrifaðu svo eitt atriði undir hverja fyrirsögn: *Vi ved. Vi skal spørge. Vi har aftalt.* Prófaðu að rifja upp *Bare så jeg er sikker* án þess að líta í bókina. Í kafla 5 notarðu sömu varfærni þegar þú spyrð um námskeið.

Uddannelse og fremtid · Nám og framtíð

1 · Du behøver ikke vide det endnu

Ég get borið saman tækifæri, fundið skilyrði, skrifað skýra fyrirspurn á dönsku, útskýrt skilyrði á íslensku og kynnt áhuga minn. Að prófa eitthvað nýtt þarf ekki að vera ákvörðun um allt lífið. Í kaflanum velurðu hvaða upplýsingar þú þarft áður en þú tekur þátt í stuttri smíðju.

Tilboð, þátttakendur og umsóknir í verkefnum eru skálduð. Staðreyndatextinn um danska menntakerfið hefur sérstakar heimildir.

5.1 · Finndu áhuga, ekki starfsheiti. Veldu skáldaða persónu. Hvað vill hún prófa: að laga hlut, taka viðtal, skilja mælingu, skrifa sögu eða hanna eitthvað? Segðu á dönsku eitt dæmi um áhugann og eina spurningu sem persónan hefur. Þú þarft ekki að velja framtíðarstarf.

2 · Tilbud A: Lyd på en eftermiddag

Vil du prøve at lave en kort lydfortælling? På vores begynderværksted arbejder vi med at optage tale, klippe en pause væk og sætte to lydclip sammen. Du vælger selv, om historien handler om et sted, en genstand eller en opdigtet person. Ingen skal dele noget privat.

Værkstedet er onsdag fra 15.30 til 17.30 i Medierummet. Det er for unge mellem 15 og 17 år. Du behøver ikke have brugt lydprogrammet før. Det er en fordel, hvis du har prøvet at gemme og finde filer på en computer, men det er ikke et adgangskrav. Vi viser de første trin sammen.

Du skal tilmelde dig senest fredag ugen før. Skriv dit navn, og hvilket værksted du spørger om. Du får først en plads, når vi har sendt en bekræftelse. Tag gerne egne høretelefoner med. Hvis du mangler udstyr, skal du spørge os, før du tilmelder dig; antallet af lånesæt er begrænset. Deltagelse koster ikke noget i dette opdigtede tilbud. Du må gerne stille spørgsmål uden at tilmelde dig. En forespørgsel binder dig ikke.

5.2 · Lestu nákvæmlega. Finndu aldur, tíma, frest og skilyrði um reynslu. Er það sama að hafa áhuga, senda fyrirspurn, senda skráningu og fá staðfestingu? Settu ferlið í röð án þess að gera ráð fyrir plássi.

3 · Tilbud B: Byg, test, ændr

På dette værksted bygger vi en lille model af en bro i papir og karton. Vi afprøver forskellige former og undersøger, hvad der sker, når vægten fordeles på nye måder. Målet er at begrunde et valg og ændre modellen efter en test. Den første model behøver ikke virke.

Vi mødes tirsdag fra 16 til 18 i Formværkstedet. Holdet er for 15–17-årige, som har prøvet en lignende modelopgave før. Du behøver ikke kende bestemte fagord, men du skal kunne forklare ét eksempel på noget, du tidligere har bygget og afprøvet. Det kan være et skoleprojekt. Du skal ikke medbringe et perfekt produkt eller købe et særligt sæt.

Materialerne ligger klar. Medbring en computer, hvis du har en, men opgaven kan også dokumenteres med papir og blyant. Skriv senest mandag klokken 12, hvis du ønsker en plads. Der er højst tolv deltagere. Hvis holdet er fyldt, tilbyder vi en venteliste. En plads på ventelisten er ikke en bekræftet plads på holdet. Vi fortæller, hvornår du kan forvente svar, hvis du spørger.

5.3 · Berðu saman. Hvað er æft á hvoru námskeiði? Hvort krefst fyrri reynslu? Hvar má nota pappír í stað tölvu? Skrifaðu eitt atriði sem auglýsingarnar svara ekki og skýra spurningu um það.

Tilbud	Indhold	Krav	Tid	Frist	Udstyr	Mit spørgsmål
A	—	—	—	—	—	—
B	—	—	—	—	—	—

5

4 · Spørgsmål, som mange stiller

Skal jeg vælge en uddannelse nu? Nej. Vores to værksteder er korte aktiviteter. De er ikke ungdomsuddannelser og giver ikke i sig selv adgang til en uddannelse.

Må jeg spørge, før jeg tilmelder mig? Ja. Skriv, hvilket værksted du mener, og hvad du vil vide. En tydelig besked er bedre end en lang besked uden et konkret spørgsmål.

Er anbefalet erfaring et krav? Ikke nødvendigvis. På lydværkstedet er det en fordel at kende filer, men begyndere kan deltage. På modelværkstedet er tidligere erfaring med en lignende opgave et krav.

Hvad hvis jeg ikke har fået svar? Gå ikke ud fra, at du er optaget. Spørg, om din besked er modtaget, og hvornår du kan forvente svar.

Hvad hvis tiden ikke passer? Spørg om en anden mulighed. Der er ikke automatisk et ekstra hold, men arrangøren kan fortælle, hvad der faktisk findes.

5.4 · Leiðréttu. a) *Jeg har spurgt, så jeg har en plads.* b) *Alt, der anbefales, er et krav.* c) *En venteliste betyder, at jeg kan møde op.* Skrifaðu nákvæmari danskar setningar.

5 · Hør arrangørens svar

5.5 · Hlustaðu á A01 og A02. Skráðu eitt atriði um innihald, eitt skilyrði og eitt atriði sem skipuleggjandinn getur ekki staðfest enn. Hlustaðu síðan á A03. Hvað lærði sá sem talar af því að prófa eitthvað sem hann kunni ekki áður?

Mínar glósur: _____

5.6 · Veldu eftirfylgnispurningu. Eftir að glósum úr 5.5 hefur verið skilað gefur kennarinn þér óvisst svar um búnað. Hvað spyrðu næst? Reyndu að fá svar sem hægt er að byggja ákvörðun á. Rifjaðu upp *En mulighed er ikke en aftale* úr kafla 4.

6 · Et kig på danske uddannelsesveje

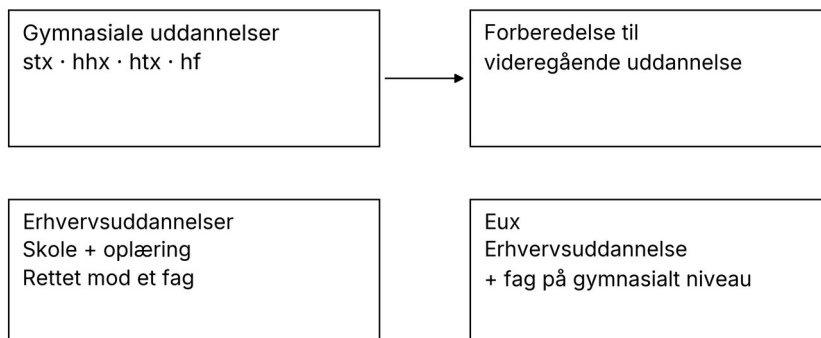
Undervisningsministeriets oversigt beskriver gymnasiale uddannelser som almindelig og som forberedelse til videregående uddannelse. I oversigten, som vi læste i oktober 2026, nævnes stx, hhx, htx og hf. De har forskellige faglige profiler. Htx lægger vægt på teknologiske og naturvidenskabelige områder sammen med almene fag; hhx kombinerer blandt andet virksomheds- og samfundsøkonomi med sprog og almene fag. Stx har en bred almen fagrække, og hf har både almene fag og professionsrettede perspektiver.

Ministeriet beskriver erhvervsuddannelser som uddannelser, der kombinerer skole med oplæring og retter sig mod et fag. Eux kombinerer en erhvervsuddannelse med fag på gymnasialt niveau. Det viser, at man ikke kan tegne alle muligheder som to helt adskilte kasser: »praktisk« og »boglig«.

Dette er et kort kig på udvalgte veje, ikke en fuldstændig oversigt eller en vurdering af, hvilken vej der er bedst. Adgang, forløb og muligheder skal undersøges for den konkrete uddannelse og det relevante år. En dansk betegnelse kan ikke automatisk oversættes til et tilsvarende islandsk eksamensbevis. Vores opdigtede værksteder giver mulighed for at stille spørgsmål og prøve en opgave; de erstatter ikke officielle krav eller individuel vejledning.

Kilder: Undervisningsministeriet, »Overblik over gymnasiale uddannelser« og »Om erhvervsuddannelserne«, læst 22. oktober 2026.

Der findes flere veje.

Udvalgte veje · Ingen pil garanterer optagelse.

Undersøg krav, forløb og relevant år for den konkrete uddannelse.

Kilde: Undervisningsministeriet, oversigter læst 22. oktober 2026.

Der findes flere veje.

5.7 · Útskýrðu tengingu. Veldu eina tengingu: gymnasial uddannelse–videregående uddannelse, erhvervsuddannelse–skole/oplæring eða eux–gymnasiale fag. Útskýrðu á íslensku hvað heimildin segir. Hvað tryggir hún ekki ákveðnum umsækjanda? Nefndu heimildina.

5

7 · Jeg vil gerne vide, om ...

Bein spurning: *Kan begyndere deltage?* Innfelld spurning: *Jeg vil gerne vide, om begyndere kan deltage.* Í innfelldu spurningunni er frumlagið *begyndere* á undan sögninni *kan*. Sama gerist með spurnarorði: *Hvornår begynder kurset?* → *Kan du fortælle mig, hvornår kurset begynder?*

For at lysir tilgangi: *Jeg skriver for at spørge om udstyr.* Ekki nota *fordi* með nafnhætti á eftir; *fordi* kynnis setningu með eigin frumlagi og sögn: *Jeg skriver, fordi jeg mangler høretelefoner.*

Orðasamband	Merking
Jeg er interesseret i ...	Ég hef áhuga á ...
Jeg vil gerne vide, om ...	Mig langar að vita hvort ...
Hvilke krav er der?	Hvaða kröfur eru gerðar?
Jeg har endnu ikke besluttet mig.	Ég hef ekki ákveðið mig enn.
Jeg har prøvet at ...	Ég hef prófað að ...
Jeg vil gerne lære at ...	Mig langar að læra að ...
Er det nødvendigt at ...?	Er nauðsynlegt að ...?
Er det muligt at låne ...?	Er hægt að fá ... að láni?

Orðasamband	Merking
Hvornár kan jeg forvente svar?	Hvenær má ég búast við svari?
Tak for dit svar.	Takk fyrir svarið.
Det lyder interessant, men ...	Þetta hljómar áhugavert, en ...
Jeg vil først undersøge ...	Ég ætla fyrst að kanna ...

Hlustaðu á AO4 og endurtaktu. Skiptu síðan um efni í einni innfelldri spurningu.

5.8 · Settu spurningu inn í setningu. Byrjaðu á *Jeg vil gerne vide ...*: a) *Er der ledige pladser?* b) *Hvornår slutter værkstedet?* c) *Kan jeg låne høretelefoner?* Notaðu síðan eina þeirra í samtali við félagi.

8 · Kort og høfligt

En besked om en anden aktivitet

Hej Anna

Jeg skriver om jeres fototur lørdag. Jeg er interesseret i at tage billeder af bygninger, men jeg har kun brugt kameraet på min telefon. Jeg vil gerne vide, om jeg kan deltage med en telefon, og hvor længe turen varer. Jeg spørger, før jeg tilmelder mig, så jeg kan planlægge hjemturen.

Tak for hjælpen.

Venlig hilsen

Alex

5

Gør det let at svare.

Tiltale	Hej Anna
Baggrund	Jeg skriver om jeres fototur lørdag. Jeg er interesseret i at tage billeder af bygninger, men jeg har kun brugt kameraet på min telefon.
Spørgsmål	Jeg vil gerne vide, om jeg kan deltage med en telefon, og hvor længe turen varer. Jeg spørger, før jeg tilmelder mig, så jeg kan planlægge hjemturen.
Afslutning	Tak for hjælpen. Venlig hilsen Alex

Gør det let at svare.

5.9 · Finndu fjóra hluta. Merktu ávarp, bakgrunn, spurningar og lokakveðju. Hvað mætti stytta án þess að merkingin glattist? Hvaða upplýsingar hjálpa Önnu að svara? Berðu

saman við vinaskilaboðin *Hej! Skal vi prøve fototuren? Jeg spørger lige om mobilen.* Hvernig eru tilgangur og viðtakandi ólíkir? Hvers vegna er hvorugt formið „betra“ í öllum aðstæðum?

9 · Hjælp en anden med at vælge

5.10 · Miðlaðu á íslensku. Íslenskur bekkjarfélagi er byrjandi í hljóðvinnslu og vill vita hvort hann eigi að spyrjast fyrir. Skrifaðu um 90 orð um tilboð A: innihald, tími, frestur, reynsla, búnaður og það sem þarf að spyrja um. Varðveittu muninn á „kostur“ og „krafa“.

5.11 · Skrifaðu á dönsku. Aðstæður: „Þú hefur áhuga á hljóðvinnslu en hefur ekki notað forritið áður. Spyrðu hvort byrjendur geti tekið þátt og hvort hægt sé að fá búnað lánaðan. Segðu ekki að þú hafir reynslu sem þú hefur ekki.“ Semdu 70–90 orð til skipuleggjanda. Fyrri spurningin getur staðfest það sem stendur í tilboðinu; sú síðari kallar á nákvæmara svar.

10 · Et svar, der ikke løser alt

5.12 · Talaðu við skipuleggjanda. Fáðu einkaspjöld. Þau fjalla um annað hljóðnámskeið en tilboð A. Annar spyr en hinn hefur upplýsingar um námskeið. Leitið að því sem passar og því sem passar ekki. Segðu á dönsku hvaða kost þú myndir velja og hvers vegna; félaginn svarar röksemdinni. Þegar nýr möguleiki kemur fram skuluð þið segja hvað hann leysir og hvað hann tryggir ekki. Skiptið síðan um hlutverk með nýjum upplýsingum frá kennara.

5.13 · Kynntu áhuga þinn eða persónunnar á dönsku í 90 sekúndur. Notaðu tilbúna eða eigin reynslu. Nefndu eitt dæmi um það sem þú hefur prófað, hvað þú vilt læra og eina opna spurningu. Ekki þarf að segjast vera viss um framtíðina. Þú færð fimm mínútur til að undirbúa fimm stikkorð. Hlustandi spyr nánar á dönsku án fyrirframgefins handrits.

11 · Din egen forespørgsel

5.14 · Skrifaðu 160–200 orð á dönsku til skipuleggjanda. Veldu eitt tilboð fyrir skáladaða persónu. Kynntu viðeigandi áhuga, spurðu um tvö skilyrði og útskýrðu hvers vegna svörin skipta máli. Láttu koma fram að þú sért að spyrjast fyrir en ekki að skrá þig. Athugaðu hvort fornöfn vísa skýrt, orðaröð og kveðju. Spurði ég um það sem ég þurfti að vita?

5.15 · Skrifaðu stutta reynslusögu á dönsku. Segðu í 70–90 orðum frá því þegar persónan lærði eitthvað með því að gera mistök eða prófa aftur. Þetta er sjálfstæður texti; settu hann ekki inn í fyrirspurnina. Veldu tvær setningar sem sýna framvindu.

12 · Et nyt værksted

5.16 · Vinndu sjálfstætt. Þú færð nýtt tilboð um hönnunarsmiðju og svar til hlustunar. Berðu þau saman, skrifaðu svar á dönsku til skipuleggjanda og útskýrðu skilyrðin á íslensku. Svараðu svo nýrri spurningu skipuleggjanda.

5.17 · Veldu næsta skref. Lestu fyrstu og síðustu skilaboðin þín. Hvar varð spurningin nákvæmari? Hvað viltu prófa í næsta samtali? Rifjaðu upp *Jeg vil gerne vide, om ...* og *Jeg har endnu ikke besluttet mig.* Í kafla 8 velurðu upplýsingar fyrir gest sem þekkir ekki staðinn.

Film, fortælling og mening • Kvikmyndir, frásagnir og merking

1 • Hvem ved hvad?

Ég get stutt túlkun með dæmi úr verki, borið saman frásagnarform og samið og flutt eigið atriði á dönsku. Þú lest sögu, ljóð og leiktexta um bók sem hverfur af borði. Persónurnar vita ekki allar það sama.

Verkin í kaflanum eru frumsamin fyrir þessa bók. Þau lýsa skálduðum atburðum.

En blá notesbog ligger på et bord. Næste gang vi ser bordet, er bogen væk. Vi ser en hånd flytte den. Vi ved ikke, hvis hånd det er. Måske har nogen lånt den. Måske har ejeren selv lagt den et andet sted. Den tomme plads fortæller ikke en hel historie.

Hvad ved vi faktisk?

6.1 • Greindu á milli. Skrifaðu þrjár setningar: *Vi ser ...*, *Vi ved ikke ...*, *Det kunne være* Ekki geta þér til um hvað einhver ætlaði sér út frá því sem sést. Rifjaðu upp úr kafla 2: munur er á gögnum og ályktun.

2 · Et øjeblik på film

6.2 · Horfðu eða hlustaðu. Kennarinn sýnir atriðið *Bogen på bordet* eða lætur leiklesa það með sviðslýsingum. Í fyrstu umferð skaltu skrá atburðaröðina. Í annarri umferð skaltu fylla í töfluna.

Atriði	Það sem er sagt	Sýnileg athöfn eða sviðslýsing	Mín túlkun
Dæmi	»Jeg henter lige et ark.«	Aya leggur jakkann við bókina og fer út.	Hún ætlar kannski að koma fljótt aftur.
Fyrst	—	—	—
Síðan	—	—	—
Að lokum	—	—	—

Ao6 er einfaldari samtalsútgáfa til æfingar ef þú þarft stuðning; hún sýnir ekki myndramma eða allar upplýsingar kvikmyndarinnar.

6.3 · Rökstyddu án vissu. Veldu tvær mögulegar skýringar á því hvers vegna Noah hikar í dyrunum. Hvað styður þær? Hvað myndi hjálpa þér að velja á milli? Það má enn vera óljóst eftir umræðuna.

3 · Den blå bog

Hlustaðu á upphafið í Ao2 og lestu síðan söguna áfram.

Da Aya kom tilbage til værkstedet, var bordet næsten tomt. Der lå et stykke karton, en blyant og hendes jakke, men den blå bog var væk. Hun havde lagt den ved vinduet, så hun kunne huske at tage den med. Det var netop den slags sted, hvor man ikke burde glemme noget.

Noah stod i døren med en rulle tape. »Leder du efter noget?« spurgte han.

Aya nikkede. Hun ville ikke forklare, hvorfor bogen betød så meget. På de første sider stod der almindelige noter om deres projekt. Længere inde havde hun tegnet ansigter fra bussen, et vindue derhjemme og et hus, hun aldrig havde set. Nogle tegninger var halvfærdige. Hun kunne ikke lide tanken om, at nogen skulle spørge, hvorfor hun ikke havde gjort dem færdige.

»Der lå noget her før,« sagde Noah. »Jeg så en blå bog, inden jeg hentede tape.«

Aya hørte kun begyndelsen. *Der lå noget her før.* Som om hun ikke allerede vidste det. Hun åbnede sin taske igen, selv om hun havde kigget i den to gange. Noah satte tapen på bordet og begyndte at flytte nogle papirer.

»Lad være,« sagde Aya lidt for hurtigt.

Han trak hånden til sig. Uden for vinduet gik en elev forbi med en stol. Inde i rummet kunne de høre uret. Aya havde ikke lagt mærke til det før.

»Jeg ville bare hjælpe,« sagde Noah.

På skabet ved døren sad en lille seddel: *Løse materialer er lagt i den øverste skuffe.* Aya læste den, men hun vidste ikke, om en bog var et løst materiale. Hun lagde hånden på skuffen uden at åbne den.

»Måske ligger den dér,« sagde Noah.

»Måske,« svarede hun. »Men så har nogen flyttet den.«

»Det ved vi allerede.« Han sagde det stille, og denne gang lød det ikke, som om han bare forklarede noget indlysende. »Vi ved bare ikke hvorfor.«

Aya trak skuffen ud. Bogen lå under et stykke rent papir. Den var lukket. Der var ingen ny seddel i den, ingen foldet side, intet, der kunne fortælle hende, om nogen havde læst den. Hun ville gerne spørge Noah, men han havde stadig kun sagt, at han havde set den på bordet.

»Vil du have, at jeg går?« spurgte han.

Aya så på den tomme stol ved siden af sin. »Nej. Du må gerne blive.« Hun lagde bogen i tasken og tog et nyt ark frem. »Vi mangler stadig en idé til forsiden.«

6.4 • Finndu atburðarásina. Skrifaðu fimm atburði í réttri röð. Merktu sérstaklega hvenær Aya sér miðann. Hvað veit sögumaðurinn um hugsanir Ayu? Vitum við hugsanir Noahs á sama hátt?

4 • Det, teksten ikke beviser

6.5 • Prófaðu þrjár túlkanir. Finndu textastuðning eða útskýrðu hvað vantar:

1. Aya er fyrst og fremst hrædd um að missa verkefnisglósúr.
2. Noah veit hver flutti bókina.
3. Aya vill ekki lengur vera ein í lokin.

Túlkun mín: _____

Tvö atriði sem styðja hana: _____

Atriði sem ég er ekki viss um: _____

En fortæller er sögumaður. Sögumaður getur lýst hugsunum einnar persónu án þess að vita allt. *Et synspunkt* er sjónarmið. *En synsvinkel* er sjónarhorn frásagnar. Þetta tengist en er ekki nákvæmlega sami hluturinn.

6.6 • Merking úr samhengi. Útskýrðu *trak handen til sig, løse materialer* og *et nyt ark*. Hvað gæti *et nyt ark* merkt bókstaflega og í túlkun lesanda? Það þarf ekki að vera tákn þótt hægt sé að lesa það þannig.

5 · Mellem siderne

Hlustaðu á ljóðið í A03. Berðu saman hlustun og eigin lestur.

En bog er ikke et hus,
men nogen lukker døren.

Et navn er ikke en nøgle,
men nogen prøver låsen.

På bordet ligger lyset,
hvor bogen lå før.

Jeg tæller ikke sider.
Jeg tæller det, jeg ikke sagde.

Du spørger, om du må blive.
Jeg flytter stolen lidt.

Der er plads til et spørgsmål,
der ikke skal åbne alt.

Frumsemið ljóð.

6.7 · Lestu ljóðið tvisvar. Í fyrri umferð velurðu línu sem vekur athygli þína. Í þeirri síðari skoðarðu endurtekningu eða myndmál. Hvernig getur bók verið eins og hús án þess að vera hús? Berðu línurnar um stólinn saman við sögulokin. Þarf ljóðmælandinn að vera Aya? Rökstyddu.

6 · Ved skuffen

Et rum. En lukket skuffe. Aya står ved bordet. Noah er i døren.

AYA: Var du her, mens jeg var væk?

NOAH: Noget af tiden. Hvorfor?

AYA: Min bog ligger ikke på bordet.

NOAH: Jeg så den før. Ved vinduet.

AYA: Du siger hele tiden før.

NOAH: Fordi det er det, jeg ved.

Aya tager i skuffens håndtag, men slipper igen.

AYA: Der står, at nogen har lagt materialer herind.

NOAH: Så kan vi kigge.

AYA: Vi?

Noah tager et skridt tilbage.

NOAH: Du kan kigge. Jeg kan vente.

AYA: Jeg vil ikke have, at alle læser mine tegninger.

NOAH: Kan man læse en tegning?

AYA: Du ved, hvad jeg mener.

NOAH: Ja. Måske. Men jeg ved ikke, om nogen har åbnet den.

Aya åbner skuffen. Hun ser ned, før hun tager bogen op.

AYA: Den er her.

NOAH: Godt.

AYA: Det er ikke helt det samme som, at alt er godt.

De bliver stående. Uret kan høres.

6.8 · Prøv en oplæsning. Lesið í þörum. Flytjið fyrst *Vi?* sem spurningu um hjálp og síðan sem spurningu um mörk. Hvað breytist? Notið pásur, ekki aðeins háværarari rödd. Veljið eina sviðslýsingu sem kemur í stað hugsunar sem sagan gæti sagt beint.

7 · Samme hændelse, forskellige former

6.9 · Berðu saman. Fylltu töfluna með dæmum, ekki aðeins heitum.

Form	Hvernig fær lesandinn eða áhorfandinn upplýsingar?	Eitt atriði sem formið skilur eftir opið
Saga	_____	_____
Ljóð	_____	_____
Leiktexti	_____	_____
Myndskeið eða leiklestur	_____	_____

Hvaða verk gæti hjálpað lesanda að hugsa um einkalíf, misskilning eða það að vera með öðrum? Veldu verk og rökstyddu. Þú mátt líka segja hvað höfðaði ekki til þín. Það er ekki skylda að hafa gaman af sama verki og aðrir.

Tæt på (venstre) · På afstand (højre). Hvad får du øje på?

Skoðaðu myndirnar tvær af dyrunum. Hvað breytist þegar sama atriði er sýnt nær eða fjær?

8 · Et forsigtigt sprog

Danska	Merking hér
Jeg lægger mærke til ...	Ég tek eftir ...
Det kan betyde ...	Það getur þýtt ...
Fortælleren ved ikke ...	Sögumaðurinn veit ekki ...
Jeg læser det anderledes.	Ég skil þetta á annan hátt.
Hvilken scene støtter din idé?	Hvaða atriði styður hugmyndina þína?
Der står ikke, at ...	Það stendur ekki að ...
Måske tøver hun, fordi ...	Kannski hikar hún vegna þess að ...
På den ene side ...	Annars vegar ...
På den anden side ...	Hins vegar ...
Først ... Senere ... Til sidst ...	Fyrst ... Síðar ... Að lokum ...
Mens hun leder, ...	Meðan hún leitar ...
Selv om bogen er fundet, ...	Þótt bókin sé fundin ...

Mens tengir það sem gerist samtímis. *Selv om* tengir atriði sem virðast stangast á. *Aya ledte, mens Noah ventede. Aya var stadig usikker, selv om bogen var fundet. Selv om bogen var fundet, var Aya stadig usikker.* Þegar aukasetning kemur fyrst snýst röð sagnar og frumlags í aðalsetningu við, líkt og í íslensku. Í endursögn í þátíð þarf að halda tímasamhengi skýru.

6.10 · Endursegðu. Skrifaðu fjórar tengdar setningar í þátíð. Notaðu *fyrst, mens* og *til sidst*. Passaðu að *hun* og *han* vísi skýrt til persóna. Ekki láta Noah vita hugsanir Ayu án þess að hún segi þær.

9 · En læsning med belæg

Jeg læser Ayas »Nej« som en lille åbning mod Noah. Hun siger først, at han ikke skal flytte papirerne, men til sidst siger hun, at han gerne må blive. Det beviser ikke, at hun stoler på alle. Hun lægger stadig bogen i tasken. Begge dele kan passe: Hun beskytter noget privat og vil gerne samarbejde.

6.11 · Finndu rök og mörk. Hlustaðu á AO4. Hvaða tvö atriði (orð eða athafnir) styðja túlkunina? Hvaða of víðtæku fullyrðingu forðast höfundur túlkunarinnar? Skrifaðu síðan aðra rökstudda túlkun á einu atriði. Félagi spyr *Hvilken scene støtter din idé?* Svaraðu á dönsku og hlustaðu á aðra túlkun.

6.12 · Miðlaðu á íslensku. Leshringur ungmenna biður um meðmæli. Skrifaðu um 90 orð á íslensku. Kynntu sjónarhorn og stemningu sögunnar og ljóðsins án þess að segja frá lokunum. Segðu hverjum verkin gætu hentað og hvers vegna, með dæmi sem ljóstrar ekki upp um endinn.

10 · En anden ved noget andet

Hvem ved hvad?

A ved	Begge ved	B ved
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Placér kun oplysninger, som personerne faktisk kender.

Spørg om det, der mangler. Kortene bliver private.

Hvem ved hvad?

6.13 · Talaðu án þess að vita allt. Fáíð einkaspjöld um annað atvik með bók. Sýnið ekki spjöldin. Spyrið hvort annað þar til þið getið sett upp sameiginlega tímalínu. Þegar eigandinn sendir ný skilaboð þurfið þið að endurskoða ályktun. Ekki láta persónur vita það sem aðeins lesandinn veit.

6.14 · Semdu á dönsku. Þú færð þetta erindi: „Hópurinn vill heyra atvikið á einkaspjöldunum frá sjónarhorni persónunnar sem fann bókina og setti hana í skúffuna. Persónan má misskilja eitthvað en má ekki vita allt.“ Skrifaðu 140–180 orða atriði fyrir flytjendur. Veldu hverju persónan tekur eftir, hvað hún segir og hvað hún getur ekki vitað. Þetta er ný útgáfa; hún má breyta sjónarhorninu en ekki staðfestri tímaröð spjaldanna.

6

11 · Fra tekst til stemme

6.15 · Æfðu og flyttu eigin atriði. Hver nemandi flytur að minnsta kosti einn hluta úr eigin texta úr 6.14. Sameiginlegur flutningur má tengja þessa hluta saman. Þið megið sitja, flytja einslega fyrir kennara eða búa til hljóðleik. Leikur er ekki keppni í hávaða eða sjálfsöryggi. Veldu eina pásu og eitt áhersluorð sem þjóna merkingunni. Flyttu aftur eftir eina gagnlega athugasemd frá hlustanda.

6.16 · Skrifaðu um 180 orða túlkun á dönsku fyrir bekkjarfélagi sem hafa lesið verkin. Veldu eitt verk, segðu hvað þú túlkar og notaðu tvö skýr dæmi. Nefndu eina aðra mögulega túlkun eða takmörkun. Aðgreindu þennan texta frá eigin skáldskap í 6.14.

12 · Fortæl og spörg

6.17 · Kynntu túlkun þína á dönsku í tvær mínútur. Ekki lesa textann þinn úr 6.16 upp. Notaðu stikkorð og vísaðu í textann. Hlustandi hefur aðra hugmynd og spyr nánar.

Endursegðu hana af sanngirni áður en þú svarar. Samkomulag er ekki skilyrði fyrir góðu samtali.

13 · En ny slutning

6.18 · Vinndu sjálfstætt. Kennarinn gefur þér nýjan stuttan texta og nýtt atriði til hlustunar. Greindu hver veit hvar bókin er. Veldu tvær vísbendingar og rökstyddu túlkun án þess að gera möguleika að staðreynd. Semdu svo tvær nýjar línur sem varðveita þekkingarmörk persónunnar.

14 · Det, en fortælling kan gøre

6.19 · Hugleiddu á íslensku. Hvað getur skáldskapur gefið lesanda sem tafla yfir staðreyndir gefur ekki? Notaðu dæmi úr einu verki. Hvers vegna er sagan samt ekki sönnun um hvernig allir bregðast við þegar persónulegur hlutur er færður? Veldu eina línu úr eigin atriði sem þú vilt gera skýrari og skrifaðu nýja útgáfu. Í kafla 7 æfirðu að lýsa sjónarmiði annars fólks af sanngirni.

Et spørgsmål, flere synspunkter · Ein spurning, fleiri sjónarmið

1 · Et rum, to ønsker

Ég get lýst sjónarmiði annars af sanngirni, svarað mótrökum og sett fram rökstudda tillögu á dönsku. Í skálduðum skóla verður herbergi laust í hádegishléi. Sumir vilja rólegan stað. Aðrir vilja sameiginlegt félagsrými með afþreyingu. Þið þurfið að mæla með lausn og segja hvernig hún verður metin.

7.1 · Hugsaðu áður en þú velur. Hvað gæti bæði fólkið sem vill ró og fólkið sem vill samveru átt sameiginlegt? Skrifaðu eitt markmið og tvær spurningar. Ekki ákveða út frá nafni hvaða þörf persóna hefur. Allar þarfir í verkefninu eru tilbúnar; enginn þarf að segja frá eigin heilsu eða einkalífi.

2 · Et sted med ro — Mias forslag

Jeg foreslår, at rummet bliver et stille sted i frokostpausen. Nogle elever har brug for at læse, tegne eller bare sidde uden ret meget larm. Det betyder ikke, at de ikke vil være sammen med andre. Man kan godt være sammen uden at tale hele tiden.

I dag kan man gå ud, men det er ikke altid rart at sidde udenfor. Man kan også blive i klassen, men der er ofte samtaler og musik. Jeg vil gerne have, at et stille rum er et tydeligt tilbud, så man ikke først skal forklare alle, hvorfor man ønsker ro.

Jeg ved, at andre ønsker et sted til spil og aktiviteter. Det er også vigtigt. Mit forslag er ikke et forbud mod deres fællesskab. Jeg er bare bekymret for, om et rum med både højlydt snak og stille læsning på samme tid kan opfylde begge formål. Måske kan vi bruge rummet på forskellige tidspunkter. Hvis vi prøver det, skal tiderne være tydelige, og vi skal undersøge, om de passer til dem, der faktisk vil bruge rummet. Vi bør også spørge dem, der ikke plejer at møde op til diskussionerne.

7.2 · Lestu af sanngirni. Skrifaðu tillögu, tvö rök og eitt atriði sem Mia viðurkennir hjá öðrum. Hvar sérðu að hún vill ekki banna samveru?

3 · Et sted at mødes — Viktors forslag

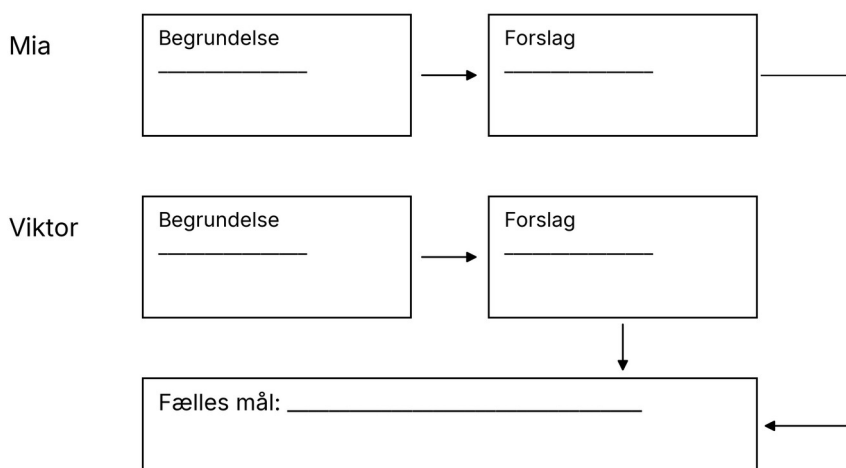
Jeg foreslår, at vi bruger rummet til fælles aktiviteter. Vi mangler et sted, hvor man kan komme ind uden at have aftalt noget med en bestemt gruppe. Et bord med spil, papir og materialer kan give os noget at begynde med. Det kan være lettere at spørge, om man må være med til et spil, end at starte en samtale helt fra bunden.

Jeg vil ikke lave et rum, hvor man skal være højtlydt for at deltage. Der skal være mulighed for at se på først eller arbejde sammen i små grupper. Jeg forstår også ønsket om ro. Hvis alle siger, at fællesskab altid larmer, bliver det svært at finde en løsning.

Vi kunne begynde med rolige aktiviteter uden musik. Men jeg kan ikke love, at der er helt stille, når flere spiller sammen. Derfor vil jeg gerne undersøge en tidsplan eller en prøveperiode. Vi skal ikke kun tælle, hvor mange der kommer. Vi skal også spørge, om rummet hjælper dem med det, de er kommet for. Et stort besøgstal kan skjule, at en mindre gruppe stadig ikke har et sted at gå hen.

7.3 · Berðu saman við Miu. Hvar er sameiginlegt markmið? Hvar er raunverulegur ágreiningur? Skrifaðu tvær setningar á dönsku án þess að nota *hun hader* eða *han er ligeglad*, enda segja textarnir það ekki.

Hvad er vi allerede enige om?

Hvad er vi allerede enige om?

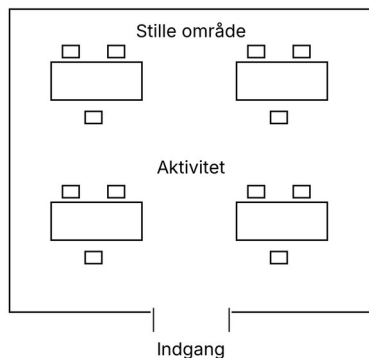
4 · Hvad kan rummet?

Rummet har én dør og kan bruges fra 12 til 13. Der er fire flytbare borde og tolv stole. Skolen har givet elevgruppen lov til at foreslå en prøveperiode, men den endelige plan skal aftales med den ansvarlige lærer. Døren skal altid være fri. Gruppen må ikke stille møbler foran den. En reol kan flyttes, men den gør ikke to områder lydtætte.

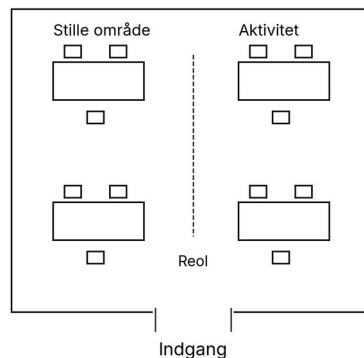
Der er ingen ekstra medarbejder i rummet. Derfor skal planen beskrive, hvem der stiller op, hvem der rydder op, og hvordan man beder om hjælp. Hvis aktiviteter kræver mere tid til oprydning, skal den tid være med i planen. Et pænt kort er ikke nok til at vise, at alle aftaler kan fungere.

Hvilken løsning kan afprøves?

Mulighed A

Mulighed B

Samme rum: fire borde, tolv stole, én dør.

Opdagede skitser · Ikke i målestok · En reol gør ikke rummet lydtæt.

Hvilken løsning kan afprøves?

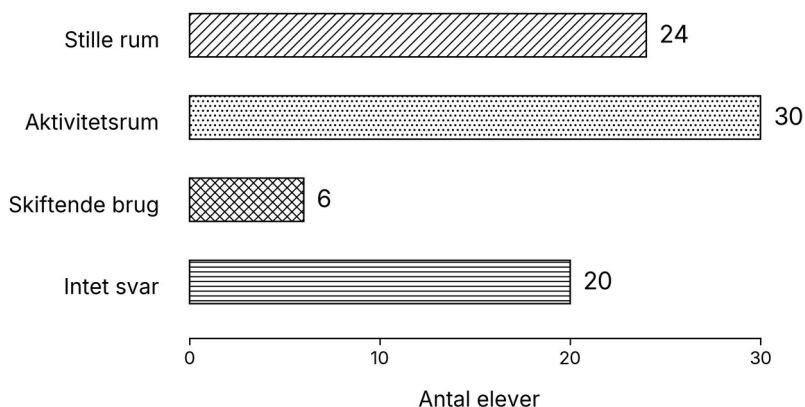
7.4 · Prófaðu rök. Getur bókahilla ein tryggt kyrrð meðan spilað er hinum megin? Hver þarf að samþykkja lokaáætlun? Skrifaðu eina takmörkun og eina spurningu sem teikning af rýminu getur ekki svarað.

5 · Tallene og dem, der mangler

Skálduð könnun meðal 80 nemenda. Hver sem svaraði valdi einn valkost.

Svar	Antal
Jeg foretrækker et stille rum.	24
Jeg foretrækker et aktivitetsrum.	30
Jeg ønsker skiftende brug.	6
Intet svar.	20
I alt inviteret.	80

Hvem mangler i tallene?

80 inviteret · Ét valg pr. svar · Opdigtet undersøgelse

Hvem mangler i tallene?

7.5 · Reiknaðu með réttu heildinni. Hve margir svöruðu? Hve margir af þeim vildu félagsrými með afþreyingu? Er það meirihluti þeirra sem svöruðu? Er það meirihluti allra sem fengu spurninguna? Þú mátt nota reiknivél. Orðaðu svarið á dönsku. Við vitum ekki hvað tuttugu nemendurnir sem svöruðu ekki myndu velja.

7.6 · Spurðu um það sem vantar. Hver gæti ekki hafa séð eða skilið spurninguna? Nefndu tvær leiðir til að kanna það án þess að ákveða svar fólks fyrir það. Fjöldi atkvæða leysir ekki sjálfkrafa spurningar um aðgengi.

6 · Hør et forbehold

7.7 · Hlustaðu á A01. Hvað samþykkir hver þátttakandi og hvaða fyrirvara nefnir hann? Hlustaðu á A02. Hvaða reynsla bætist við? Skrifðu eina tillögu sem þarf að endurskoða vegna hennar.

Jeg er enig i målet, men ... getur verið samþykki á markmiðinu en andmæli við aðferðinni. *Men* merkir ekki sjálfkrafa að verið sé að hafna manneskjunni.

Hlustaðu á A04. Hvaða orð fá áherslu? Segðu nýjan fyrirvara með sama mynstri: *Jeg er enig i ..., men jeg er i tvivl om ...*

7.8 · Taktu eftir orðalagi. Hlustaðu á samantektina A03. Hvaða orð sýna að fundarstjórinn hefur ekki lokað umræðunni? Endursegðu síðan sjónarmið félaga þíns um rýmið úr 7.1 eða 7.3. Félaginn segir hvort lýsingin sé rétt.

7 · Elevernes stemme i en dansk skole

Undervisningsministeriet beskriver elevrådet som en måde, hvorpå elever kan få indflydelse på skoledagen og skolens udvikling. Elevrådet varetager elevernes interesser i samarbejde med blandt andre ledelse, lærere og pædagoger. Ministeriets side nævner også andre muligheder: Elever kan sige deres mening om undervisningen gennem dialog, evaluering og feedback.

Danske Skoleelever er en interesseorganisation for skoleelever. På sin medlemskabsside beskriver organisationen støtte til elevråd, blandt andet kurser i samarbejde og kommunikation med skolens elever. Organisationen og en bestemt skoles elevråd er altså ikke det samme. Den ene arbejder på tværs af skoler, mens det lokale elevråd arbejder med sin skoles elever og forhold.

At have indflydelse betyder ikke, at et elevråd alene kan love enhver ændring. En konkret beslutning må undersøges i den sammenhæng, den hører til. I vores opdigtede rumprojekt skal den ansvarlige lærer godkende prøveplanen. Det er en regel i opgaven, ikke en gengivelse af alle danske skolars beslutningsgang. En god anbefaling fortæller både, hvad eleverne ønsker, og hvem der skal svare på de næste spørgsmål.

Kilder: Undervisningsministeriet, »Elevrådet og elevernes stemme i folkeskolen«, og Danske Skoleelever, »Medlemskab«, læst 22. oktober 2026.

7.9 · Útskýrðu á íslensku. Nefndu tvær leiðir sem lýst er til að nemendur komi sjónarmiðum á framfæri. Hvað er ólíkt með nemendaráði skólans og Danske Skoleelever? Hvaða regla er aðeins hluti af skáldaða verkefninu?

8 · Enig om målet, uenig om løsningen

Danska	Merking
Jeg forstår dit argument, men ...	Ég skil rökin þín, en ...
Hvad taler for den løsning?	Hvað mælir með þeirri lausn?
Vi er enige om ...	Við erum sammála um ...
Kunne vi prøve ...?	Gætum við prófað ...?
Hvem har vi ikke hørt fra?	Frá hverjum höfum við ekki heyrt?
Hvis jeg forstår dig rigtigt, ...	Ef ég skil þig rétt, ...
Det er en vigtig indvending.	Þetta er mikilvæg mótbára.
Jeg er stadig i tvivl om ...	Ég er enn í vafa um ...
Det kan vi undersøge ved at ...	Við getum kannað það með því að ...
Det løser ikke hele problemet.	Það leysir ekki allan vandann.
Lad os høre et andet forslag.	Heyrum aðra tillögu.
Hvornår vurderer vi forsøget?	Hvenær metum við tilraunina?

Selv om viðurkennir atriði: Selv om flest har valgt aktivitetsrummet, skal vi også undersøge behovet for ro. Kunne getur gert tillögu opnari en skal: Kunne vi prøve en tidsplan? Spurningin býður upp á svar; hún er ekki ákvörðun.

Derfor synir afleiðingu og sögnin kemur strax á eftir: Derfor vil jeg gerne undersøge en tidsplan.

7.10 · Leiðréttu ósanngjarna samantekt. *Mia vil have, at ingen taler med hinanden. Viktor vil bare larme.* Skrifðu tvær sanngjarnar setningar og bættu eigin mótbáru við aðra þeirra. Láttu koma skýrt fram hvað tilheyrir hinum og hvað er þín skoðun.

9 · En model fra et andet valg

Jeg forstår, at udvalget ønsker en lang fælles frokost, fordi det giver tid til at tale sammen. Jeg er dog bekymret for, om alle kan deltage i hele tidsrummet. Kunne vi begynde med en kort fælles del og derefter have frivillige aktiviteter? Vi bør spørge dem, der går tidligt, før vi beslutter planen.

7.11 · Finndu fjóra hluta. Hvar er sanngjörn endursögn, fyrirvari, tillaga og næsta skref? Hyldu dæmið. Prófaðu sömu fjögur skref í samtali um rýmisverkefnið með eigin orðum.

10 · To versioner af sagen

7.12 · Miðlaðu á íslensku. Íslenskt nemendaráð þarf 100 orða yfirlit um Miu og Viktor. Nefndu sameiginlegt markmið, ágreining og það sem könnunin segir ekki. Ekki láta annan aðilann líta út fyrir að hafa verri ásetning en textinn styður.

7.13 · Skrifðu á dönsku. Ný fyrirmæli frá ráðinu: „Við viljum prófa eina lausn í tvær vikur. Útskýrið tillöguna, nefnið eina takmörkun og segið hvernig þið kannið hvort hún virki. Spyrið líka þá sem nota ekki rýmið.“ Skrifðu 90–110 orð fyrir nemendur sem voru ekki á fundinum. Merktu tillöguna sem tillögu þar til hún er samþykkt.

11 · En forhandling med nye oplysninger

7.14 · Ræðið. Kennarinn réttir ykkur einkaspjöld. Lýsið ekki öllum upplýsingunum í einni ræðu; spyrið og svarið. Finnið tíma og notkun sem gætu gengið. Þegar ný skilaboð berast skuluð þið segja hvaða niðurstöðu þið þurfið að opna aftur.

Eftir samtalið skrifar hver nemandi á dönsku eina setningu um það sem hinn lagði til, eina um eigin tillögu og eina um næsta óstaðfesta atriði.

12 · Din anbefaling

7.15 · Skrifðu 200–240 orð á dönsku. Mæltu með tilraun fyrir rýmið. Settu fram rök, varðveittu mikilvæg mótrök og útskýrðu hvernig niðurstaðan verður metin. Notaðu könnunina af nákvæmni. Segðu hver þarf að samþykkja áætlun og hvernig þið heyrið frá þeim sem enn hafa ekki tjáð sig. Ekki lofa að allir verði ánægðir.

7.16 · Kynntu tillöguna þína á dönsku í tvær mínútur fyrir hópnum. Kennari eða hlustandi setur fram eina nýja mótbáru á dönsku; svaraðu henni. Hlustandinn segir síðan hvort hann þekki eigin rök í lýsingu þinni. Lagfærðu eina ósanngjarna eða óljósa setningu.

13 · En ny pauseaktivitet

7.17 · Vinndu sjálfstætt. Kennarinn leggur fram nýja tillögu um hádegisstarf og nýja umræðu til hlustunar. Gerðu þína eigin athugun á tíma, svarhópi og röddum sem vantar. Leggðu fram rökstudda tillögu og svaraðu nýrri spurningu.

14 · Var uenigheden nyttig?

7.18 · Lýstu breytingu. Hvað kom í ljós í ágreiningnum sem fyrsta tillagan náði ekki yfir? Skrifaðu á íslensku hvaða mótrök breyttu eða skýrðu þína afstöðu. Þú mátt halda sömu niðurstöðu ef þú rökstyður hana betur. Í kafla 8 notarðu þetta þegar þú velur dagskrá fyrir gesti.

Minnispunktar og næsta skref

Vi bygger bro · Við byggjum brýr

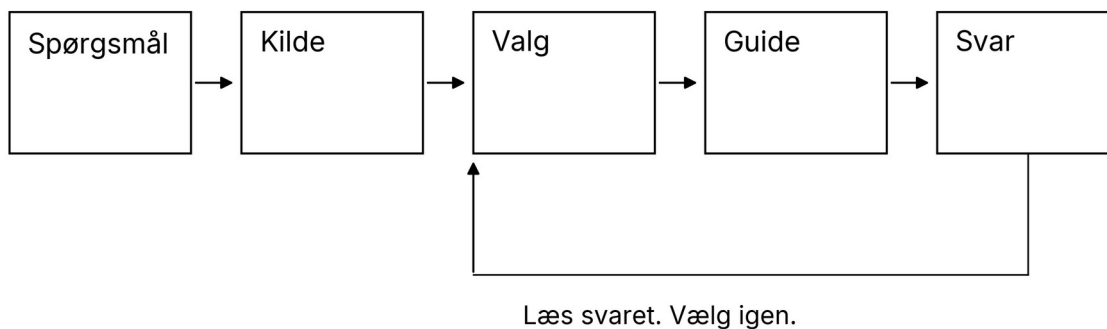
1 · En guide til nogen, som ikke kender stedet

Ég get valið upplýsingar fyrir gesti, miðlað á íslensku og dönsku og breytt áætlun eftir nýju svari. Nemendahópar frá Íslandi og Danmörku undirbúa sameiginlegan námsdag í skálduðum skóla á Íslandi. Þú býrð til danskan leiðarvísi, kynnir hluta hans og svarar gesti. Verkefnið þarf ekki raunverulega ferð eða opinbera birtingu.

Veljið eina leið: vísindasmiðju, staðarsögur eða skapandi miðlun. Allar leiðir þurfa skýra dagskrá, aðgengi að upplýsingum, samtal og val á heimildum. Falleg framsetning hjálpar aðeins ef gesturinn finnur það sem hann þarf.

8.1 · Byrjaðu hjá lesandanum. Skrifaðu fimm spurningar sem nýr gestur gæti haft. Veldu tvær sem þarf að svara áður en dagurinn byrjar og eina sem má kanna á staðnum.

Hvert valg skal hjálpe en læser.

Hvert valg skal hjálpe en læser.

2 · Besked fra den danske gruppe

Hej værter

Vi glæder os til den fælles dag. Flere af os har lyst til at prøve en praktisk opgave, men vi vil også gerne tale med jer om, hvordan I arbejder sammen i skolen. Vi behøver ikke se alt på én gang. Det er bedre, at der er tid til spørgsmål og en kort pause, end at vi skynder os gennem mange aktiviteter.

Vi kender ikke skolen. Skriv derfor præcist, hvor vi bliver mødt, og hvem vi kan spørge, hvis vi ikke finder gruppen. Beskriv indgangen med ord, ikke kun med et billede. En af os har brug for en rute uden trapper. Vi vil gerne have bekræftet, at den kan bruges på dagen. En anden foretrækker at læse en kort forklaring før en mundtlig instruktion. Det er individuelle ønsker, ikke noget, I skal antage om alle.

Vi vil gerne høre en lokal fortælling, men fortæl, om det er en personlig erindring, en opdigtet historie eller en oplysning fra en kilde. Vi tager ikke billeder af andre uden at spørge. Hvis der bliver lavet et fælles produkt, skal alle kunne vælge, om deres navn skal stå på det. Kan I sende en kort guide med de vigtigste oplysninger og ét spørgsmål til os om noget, der stadig mangler svar?

Venlig hilsen

Den danske gruppe

8.2 · Veldu, ekki afritaðu. Skrifaðu þrjár þarfir, eina menningarlega spurningu og eitt atriði sem þarf að staðfesta. Hverjar þessara upplýsinga þurfa að vera fremst í leiðarvísinum?

3 · Skilaboð frá íslensku skipuleggjendunum

Við viljum að gestirnir viti hvað þeir eiga að gera þegar þeir koma. Nemandi og kennari taka á móti þeim við innganginn sem snýr að garðinum. Leiðin að innganginum er án trappa. Við þurfum þó að fá staðfest hjá umsjónarmanni að dyrnar séu opnar á umsömdum tíma. Ekki segja að það sé þegar staðfest.

Við getum boðið þrjár tegundir verkefna. Í vísindasmiðjunni bera nemendur saman pappírbrýr undir sama álagi. Í söguhorninu er hægt að hlusta á frumsamda frásögn og bera saman ólíka sýn á sama stað. Í miðlunarverkefninu velja nemendur upplýsingar og búa til stutta kynningu sem má bæði hlusta á og lesa. Við ætlum ekki að meta hver er bestur í að tala fyrir hópinn. Allir þurfa samt að leggja sitt af mörkum og svara spurningu.

Sendið gestunum stuttan leiðarvísi á dönsku. Segið hvar þeir fá aðstoð og hvernig þeir geta beðið um að heyra aftur eða fengið fyrirmæli skriflega. Spyrjið hvaða verkefni þeir vilja helst prófa. Ef einhver vill ekki láta birta nafn sitt eða mynd, á það ekki að koma í veg fyrir þátttöku. Við höldum verkefnunum innan bekkjanna nema annað sé sérstaklega ákveðið. Í þessum skáldaða skóla geta nemendur sent tillögu til umsjónarkennara eða rætt hana á bekkjarfundi. Bekkurinn getur síðan óskað eftir samtali við nemendaráð; það er ekki sjálfkrafa samþykki á tillögunni.

8.3 · Skrifaðu á dönsku. Búðu til 100–130 orða inngang að leiðarvísi fyrir gestina. Veldu það sem þeir þurfa. Spyrðu um ósk þeirra og taktu fram að enn er óstaðfest hvort dyrnar verði opnar. Ekki þýða öll skilaboðin orðrétt.

4 · To korte faktatekster

Kilde A · Hvem kan elever tale med?

I den danske folkeskole kan elever give deres synspunkter til kende gennem dialog med læreren, evaluering og feedback. Undervisningsministeriet beskriver også elevrådet som en vej til indflydelse på skoledagen og skolens udvikling. Et elevråd arbejder med elevernes

interesser i samarbejde med skolens voksne. Det er relevant, hvis gæster spørger, hvordan elever kan komme med forslag. Det betyder ikke, at alle danske skoler træffer alle beslutninger på samme måde.

Kilde: Undervisningsministeriet, »Elevrådet og elevernes stemme i folkeskolen«, læst 22. oktober 2026.

Kilde B · Et sted til læsning og samarbejde

Aarhus Bibliotekerne beskriver både læsepladser og steder til studiegrupper. På Dokk1 skelnes der mellem en stille læsesal og studierum til mindre grupper. Dette er et eksempel på, at steder kan have forskellige formål, selv om de ligger i samme bygning. Oplysningen kan hjælpe os med at forklare, hvorfor vores fælles dag både har et samtaleområde og et roligt sted. Men vores skole er ikke Dokk1, og vores egne rumregler skal komme fra skolen selv.

Kilde: Aarhus Bibliotekerne, »Studie- & læsepladser«, læst 22. oktober 2026.

8.4 · Notaðu rétta heimild fyrir rétta spurningu. Hvaða texti getur stutt svar um nemendabátttöku? Hvor getur stutt dæmi um ólíka notkun rýma? Hvorugur staðfestir opnun inngangsins hjá ykkur. Útskýrðu hvers vegna. Veldu eitt hugtak, *indflydelse* eða *stille læsesal*, og útskýrðu það með eigin dönskum orðum. Svartaðu síðan spurningu gestanna á dönsku: Hvernig geta nemendur í skálðaða skólanum komið með tillögur samkvæmt hluta 3? Berðu saman við heimild A og segðu hvað hún getur ekki sagt um alla skóla.

5 · Et bord ved vinduet

Før gæsterne kom, flyttede vi bordet væk fra vinduet. »Der er mere plads her,« sagde jeg. Min makker nikkede, men hun blev stående ved den tomme plads. Jeg spurgte, om hun var utilfreds.

»Nej,« sagde hun. »Jeg prøver bare at se det, som en gæst vil se det.«

Fra døren kunne man se bordet tydeligt. Fra stolen ved væggen kunne man ikke se dem, der talte. Vi flyttede bordet igen. Denne gang kom der mindre plads til vores store plakat.

Jeg ville sige, at plakaten havde taget lang tid at lave. I stedet satte jeg mig på stolen ved væggen. Derfra kunne jeg læse overskriften, men ikke det lille program.

Da den første gæst kom, spurgte han ikke til plakaten. Han spurgte, om han måtte sætte sig. Vi sagde ja, og han pegede på den lille tegning ved siden af programmet. »Hvad skal vi lave her?« spurgte han. Endelig begyndte dagen.

Frumsaminn bókmennatexti.

8.5 · Túlkaðu og veldu. Hvers vegna gæti frásögnin gagnast hópi sem hannar leiðarvísi? Finndu tvær athafnir sem breyta sjónarhorninu. Er frásögnin sönnun þess að veggspjöld séu gagnslaus? Rökstyddu.

6 · Tre måder at arbejde på

Vísindasmiðja: Byggið tvær pappírbrýr. Notið sömu lengd milli stuðningspunkta og sömu þyngd við samanburð. Skráið það sem þið breytið. Spyrið á dönsku: *Hvad ændrede vi? Hvad holdt vi ens? Hvad viser forsøget ikke?* Ein tilraun er ekki niðurstaða um allar brýr.

Staðarsögur: Veljið skáldaðan stað og tvær persónur sem sjá hann á ólíkan hátt. Skrifðu 80 orð frá hvoru sjónarhorni. Merkið frásagnirnar sem skáldskap. Spyrjið: *Hvem fortæller? Hvad ved personen? Hvad lægger den anden mærke til?* Ekki kalla skáldaða atburði sögu raunverulegs staðar.

Skapandi miðlun: Veljið þrjár upplýsingar úr gestabréfinu og búið til stutta kynningu sem má bæði hlusta á og lesa. Hafið eitt skýrt næsta skref. Spyrjið: *Hvem skal bruge teksten? Hvilken oplysning kommer først? Hvad skal vi spørge om?*

8.6 · Veldu og rökstyddu. Veljið leið en skrifðu hvert um sig 60–80 orð á dönsku um hvers vegna hún gæti gagnast gestunum. Nefnið líka eina takmörkun. Verkaskipting má ekki fela í sér að einn tali alltaf fyrir alla.

7 · Lyt efter det, som ændrer planen

8.7 · Hlustaðu á A01 og A02. Hvenær á að berast svar um dyrnar? Hvernig geta gestirnir fengið fyrirmæli? Hvað biðja gestirnir um áður en eitthvað frá deginum er notað? Skráðu eina breytingu sem þú gerir á innganginum úr 8.3.

8.8 · Hlustaðu á ný dönsk málsýni þegar kennarinn leggur þau fram. Lýstu tveimur einkennum sem þið hafið áður lært að þekkja. Útskýrðu hvað stutt sýni getur og getur ekki sagt. Ekki giska á uppruna fjölskyldu, hæfni eða skoðanir út frá rödd.

8 · Gør teksten til deres tekst

Dæmi úr öðrum viðburði:

Vi har undersøgt tre muligheder og lavet en arbejdsgruppe med fem elever. Gruppen har holdt to møder. Den har besluttet, at deltagerne skal gå til skranken i hallen.

Fyrir gest sem vill vita hvað hann eigi að gera má velja:

Når du kommer, går du til skranken i hallen. Her får du materialer og kan stille spørgsmål.

8.9 · Hvað hvarf og hvers vegna? Útskýrðu hvað seinni textinn velur. Semdu síðan tvær skýrar leiðbeiningar til gestanna úr skilaboðum skipuleggjendanna í hluta 3. Gættu að fornöfnum: ef *de* getur vísað til bæði nemenda og kennara, nefndu hópinn aftur. Notaðu nútíð fyrir dagskrá þar sem það hentar; ekki breyta öllu í framtíð af vana.

9 · Ord, du allerede kan bruge

Tilgangur	Danska
velja aðalatriði	Det vigtigste for jer er ...
rökstyðja	Vi har valgt ... fordi ...
útskýra aftur	Lad mig forklare det på en anden måde.
sýna óvissu	Det skal vi undersøge nærmere.
bjóða spurningar	Hvad vil I gerne vide mere om?
afmarka	Det gælder ikke alle.

Tilgangur	Danska
vísa til heimildar	Ifølge teksten ...
athuga ábyrgð	Hvem kan bekræfte det?
staðfesta skilning	Bare så jeg er sikker ...
semja um möguleika	Kunne vi prøve ...?
draga saman	Så vi er enige om ...
nefna það sem vantar	Vi mangler stadig at vide ...
endursegja sanngjarnt	Hvis jeg forstår dig rigtigt ...
leiðrétt	Det gamle tidspunkt gælder ikke længere.
ljúka með skýrri beiðni	Send os gerne jeres svar inden ...

8.10 · Veldu án þess að lesa allt. Hlustaðu fyrst á AO4 og prófaðu að endurorða. Hyljið síðan hægri dálkinn. Félagi bendir á tilgang í vinstri dálki. Svaraðu á dönsku með heilli setningu sem passar verkefninu. Skiptið síðan um hlutverk.

10 · Én dag, flere hensyn

8.11 · Semjið dagskrá. Þið fáið einkaspjöld með ólíkum upplýsingum um pláss, tíma og óskir. Spyrið, staðfestið og fyllið töfluna eftir samtalið. Þegar nýjar upplýsingar berast þarf að prófa hvort áætlunin gangi enn upp. Ekkert atriði má krefjast þess að fleiri séu í rýminu en pláss er fyrir.

Gruppe	Tid	Aktivitet	Hvem bekræfter?
—	—	—	—
—	—	—	—
Ny plan	—	—	—

8.12 · Miðlaðu á íslensku. Skipuleggjandinn þarf 100 orða yfirlit yfir danska gestahópinn: forgangsmál, aðgengisósk, menningarlega spurningu og óvissu. Nefndu hvað hefur breyst eftir samtalið. Ekki fela breyttan tíma inni í langri lýsingu.

11 · Din del af guiden

8.13 · Skrifaðu sjálfstætt um 200 orð á dönsku. Þinn hluti leiðarvísisins á að svara ákveðinni spurningu gests. Hafðu leiðbeiningu, ástæðu fyrir vali, eina rétta heimildartengingu og það sem þarf enn að kanna. Settu ekki heimild um danskt bókasafn sem staðfestingu á íslenskum dyrum.

Félagi prófar textann: Getur hann fundið komu, aðstoð og næsta skref? Hann má benda á óljóst atriði en ekki skrifa textann fyrir þig. Geymdu fyrstu útgáfuna og endurskoðunina.

12 · Præsentar og svar

8.14 · Kynntu þinn hluta á dönsku í tvær mínútur. Hafðu stikkorð. Hlustandi spyr nýrrar spurningar um dagskrá eða þarfir. Svaraðu, spurðu til baka eða segðu hvað þú þarft að kanna. Hópurinn má hjálpa eftir að þú hefur fengið tækifæri til að svara sjálf/ur.

8.15 · Leiðréttu nýja alhæfingu. Ein persóna segir um einn af dönsku gestunum: *Hans forældre er født uden for Danmark, så han kan ikke fortælle om dansk skoleliv.* Útskýrðu á íslensku ályktunina og möguleg áhrif hennar. Skrifaðu tvær danskar setningar sem leiðréttu hana og bjóða viðkomandi að velja sitt eigið framlag. Notaðu ekki rödd eða útlit sem sönnun þess að einhver tilheyrir hópnum.

13 · En gæst på afstand

8.16 · Vinndu sjálfstætt. Þú færð nýjan gestatexta og ný skilaboð til hlustunar. Tímamunur er gefinn í verkefninu; þú þarft ekki að kunna hann fyrirfram. Veldu viðeigandi heimild eða útskýrðu hvers vegna engin á við. Lagaðu dagskrá og skrifaðu danskan leiðarvísishluta fyrir þennan gest. Svaraðu nýrri spurningu um fjarsamtal. Gamla hópverkefnið svarar ekki öllum nýju þörfunum.

14 · Det, jeg kan vise

Hvaða gögn sýna hvað þú getur?

Hlustun Verkefni / dagsetning: _____ Sýnir: _____ Stuðningur: _____	Lesskilningur Verkefni / dagsetning: _____ Sýnir: _____ Stuðningur: _____
Samskipti Verkefni / dagsetning: _____ Sýnir: _____ Stuðningur: _____	Frásögn Verkefni / dagsetning: _____ Sýnir: _____ Stuðningur: _____
Ritun Verkefni / dagsetning: _____ Sýnir: _____ Stuðningur: _____	Menningarlæsi Samfélag: _____ Fjölbreytileiki: _____ Afbrigði dönsku: _____ Dagsetning / stuðningur við hvert dæmi

Merktu gögn sem vantar. Engin sjálfvirk stigagjöf.

Hvaða gögn sýna hvað þú getur?

8.17 · Veldu gögn um eigin nám. Veldu eitt dæmi um hlustun, lestur, samskipti, frásögn og ritun. Í menningarlæsi þarf þrjú aðskilin dæmi: samfélag, fjölbreytileika og afbrigði dönsku. Merktu gögn sem vantar; ekki fylla eyðu með öðru verkefni. Skráðu verkefni, dagsetningu, hvað dæmið sýnir og hvaða stuðning þú notaðir. Varðveittu líka bókmennta-, skáldskapar- og flutningsdæmin úr kafla 6. Gott hópverk kemur ekki í stað þess sem þú hefur sjálf/ur sýnt.

Skrifaðu 100 orð á dönsku um eina breytingu í námi þínu. Nefndu fyrra dæmi, nýtt dæmi og næstu æfingu. *Næste gang vil jeg øve mig i at ...* á að vera eitthvað sem hægt er að gera, til dæmis að æfa sig í að staðfesta breyttar upplýsingar eða svara eftirfylgnispurningu. Mappan sýnir nám og stuðningsþarfir; hún er ekki sjálfkrafa prófskírteini eða ákvörðun um framhaldsskóla.

Ord og udtryk · Orð og orðasambönd

Notaðu merkinguna í samhengi

Þessi kafli hjálpar þér að finna orð þegar þú lest, hlustar, skrifar eða talar. Þýðing er ekki alltaf eitt orð á móti öðru. Fyrst skaltu finna hvað þú vilt gera: spyrja, staðfesta, afmarka (segja til hverra eitthvað nær), túlka eða leggja til. Lestu danska dæmið og ímyndaðu þér viðtakandann.

Nafnorð birtast með *en* eða *et*, síðan með ákveðnum greini og í fleirtölu þar sem hún er gagnleg. Dæmi: *en kilde – kilden – kilder*. Það hjálpar þér að segja bæði *en god kilde* og *et godt spørgsmål*. Sagnorðin eru gefin í mynstri sem þú getur notað.

Frá dönsku til íslensku

Fællesskab · að tilheyra og hlusta (kafli 1)

Et fællesskab – fællesskabet – fællesskaber: samvera, samfélag eða hópur sem fólk tengist. Í kafla 1 segir þetta meira en að vera í sama herbergi. *Jeg savner et fællesskab, hvor jeg kan stille spørgsmål*. Hér saknar viðmælandinn hóps þar sem hann getur spurt. Svar: *Hvad ville gøre det lettere at være med?*

At høre til: að tilheyra eða finna samastað. *Jeg føler, at jeg hører til på værkstedet*. Þetta er ekki sama merking og *at høre* í *Jeg hører en lyd*. Í fyrra dæminu talar nemandi um samveru; í því síðara um heyrn.

At føle sig hjemme (*jeg føler mig / du føler dig / hun føler sig hjemme*): að líða eins og heima hjá sér. *Hun føler sig hjemme her* þarf ekki að merkja að hún búi þar. Spurðu *Hvad gør stedet særligt?* ef þú vilt vita hvers vegna. Ekki skipta orðasambandinu vélrænt niður í íslensk stök orð.

På nogens vegne: fyrir hönd einhvers. *Jeg kan ikke tale på alles vegne* afmarkar til hverra lýsingin nær. Nemandi getur sagt frá eigin reynslu án þess að vera fulltrúi heillar þjóðar.

Kilde og belæg · heimild og stuðningur (kafli 2)

En kilde – kilden – kilder: heimild. *Hvor kommer oplysningen fra?* spyr um uppruna upplýsinganna. *Ifølge notatet ...* merkir „samkvæmt minnisblaðinu ...“. Þegar þú notar það orðalag tekurðu fram hvaðan fullyrðingin kemur; þú ert ekki um leið að lýsa heimildina óskeikula.

En påstand – påstanden – påstande: fullyrðing. Hún getur verið rétt, röng eða óstaðfest. *Hvad bygger påstanden på?* er eðlileg spurning ritstjóra til fréttamanns.

Et belæg – belægget – belæg: stuðningur eða röksemd fyrir fullyrðingu. Í bókmenntaumræðu getur lína eða athöfn verið stuðningur við túlkun. Í talningarverkefni eru tölur og aðferð viðeigandi gögn. Þótt sama orð sé notað verður skáldsaga ekki staðreyndaheimild um heila þjóð. *Der er ikke belæg for den påstand* nefnir skort á stuðningi.

En begrænsning – begrænsningen – begrænsninger: takmörkun. *Vi talte kun ved én udgang* segir hvaða svæði talning nær yfir. *Det viser ikke nødvendigvis årsagen* merkir að niðurstaðan sýni ekki endilega orsökina.

Pr. deltager: á hvern þátttakanda. *To krus pr. deltager i gennemsnit* lýsir meðaltali. Það segir ekki að hver einstaklingur hafi nákvæmlega tvo bolla. Áður en þú miðlar slíku skaltu athuga hvað var talið og hvaða þátttakendur voru taldir með.

Samfund og adgang · samfélag og aðgengi (kaflar 3 og 8)

En kommune – kommunen – kommuner: sveitarfélag. **Et elevråd – elevrådet – elevråd:** nemendaráð. *Hvem kan beslutte det?* spyr um ákvörðunarvald; nafn stofnunar eitt og sér svarar því ekki. Berðu saman sambærileg verkefni, ekki aðeins nöfn.

Adgang uden trapper: aðgangur án trappa. *Er der adgang uden trapper hele vejen?* spyr um alla leiðina. Opin bygging tryggir ekki að tiltekna dyr séu opnar eða að leiðin henti öllum.

En modtager – modtageren – modtagere: viðtakandi. **Et projekt – projektet – projekter:** verkefni. *Hvilke oplysninger har gæsterne brug for?* hjálpar verkefnahópnum að velja hvað þarf að miðla.

Aftale og mulighed · samkomulag og möguleiki (kafli 4)

En mulighed – muligheden – muligheder: möguleiki. *Vi kan muligvis låne et rum* er ekki sama og *Rummet er reserveret*. Sá sem þarf að skipuleggja ferð getur svarað: *Hvornår kan du bekræfte det?* Hann biður þá um staðfestingu fremur en nýja ágiskun.

En aftale – aftalen – aftaler: samkomulag; einnig umsaminn tími eða fundur. *Vi har aftalt at mødes ved døren* segir að aðilar hafi komið sér saman um það. *At aftale noget med nogen* er að ákveða eitthvað með einhverjum; ekki aðeins að hugsa sér áætlun einn.

At bekræfte – bekræftede – har bekræftet: að staðfesta. *Kan du bekræfte tidspunktet?* hentar gesti sem þarf að vita hvort tími gildi. *Bare så jeg er sikker ...* merkir hér „bara svo ég sé viss ...“ og kynnir athugun á skilningi. Dæmi: *Bare så jeg er sikker: Mener du halv fem om eftermiddagen?*

Tidligst og senest: í fyrsta lagi / ekki fyrr en og í síðasta lagi / ekki síðar en. *Vi kan tidligst komme klokken fire* útilokar að við komum fyrr. *Svar senest fredag* setur lokafrest. Ruglingur á þessum orðum getur breytt framkvæmanlegri áætlun í óframkvæmanlega.

A

Uddannelse og spørgsmål · nám og fyrirspurnir (kafli 5)

Et krav – kravet – krav: krafa eða skilyrði. *Er erfaring et krav eller en fordel?* spyr hvort reynsla sé nauðsynleg eða aðeins gagnleg. Viðtakandinn getur svarað *Det er en fordel, men begyndere kan også deltage*. Láttu þann mun koma fram þegar þú skýrir tilboð á íslensku.

En forespørgsel – forespørgslen – forespørgsler: fyrirspurn. **En tilmelding – tilmeldingen – tilmeldinger:** skráning. **En venteliste – ventelisten – ventelister:** biðlisti. *Jeg har sendt en forespørgsel jafngildir hvorki skráningu né tryggðu plássi.* Athugaðu hvaða staða er í svarinu.

At være interesseret i: að hafa áhuga á. *Jeg er interesseret i at arbejde med lyd.* **At have prøvet at:** að hafa prófað að. *Jeg har prøvet at klippe en optagelse.* Fyrri setningin lýsir áhuga; sú síðari reynslu. Ekki breyta áhuga í reynslu. Athugaðu líka: *Jeg har prøvet at ringe, men ingen svarede* lýsir tilraun án árangurs.

Jeg vil gerne vide, om ...: mig langar að vita hvort ... Notaðu frumlag á undan sögn í framhaldinu: ... *om begyndere kan deltage.* Ef þú spyrð um tíma: *Jeg vil gerne vide, hvornår kurset begynder.*

Fortælling og indvending · túlkun og andmæli (kaflar 6–7)

En fortæller – fortælleren – fortællere: sögumaður. **En synsvinkel – synsvinklen – synsvinkler:** sjónarhorn frásagnar. *Fortælleren ved ikke, hvad Noah tænker* afmarkar vitneskju. Ekki bæta hugsun við endursögn aðeins af því að hún virðist líkleg.

At lægge mærke til – lagde mærke til – har lagt mærke til: að taka eftir. *Jeg lægger mærke til, at hun flytter stolen.* Þetta er athugun. *Det kan betyde, at hun ønsker selskab* er túlkun. Báðar geta gagnast, en þú þarft að greina þær að og geta rætt aðra túlkun.

En scene – scenen – scener: sena. **Et nærbillede – nærbilledet – nærbilleder:** nærmynd. *Nærbilledet viser hendes hånd, men ikke hendes ansigt.* Lýstu því sem sést áður en þú túlkar tilfinningarnar.

En indvending – indvendingen – indvendinger: mótbára eða andmæli. *Det er en vigtig indvending* viðurkennir atriði án þess að samþykkja sjálfkrafa alla niðurstöðu hins. Svartaðu síðan efninu: *Kunne vi ændre tidspunktet?* Þá tengirðu viðurkenninguna við tillögu.

Et forslag – forslaget – forslag: tillaga. *Jeg foreslår, at vi prøver det i to uger.* Tillagan er ekki samþykkt ákvörðun. *Hvornår vurderer vi forsløget?* spyr hvenær árangur tilraunar verði metinn. Þannig verður næsta skref skýrt.

Flýtleit frá íslensku

Leitaðu síðan að dæminu í samhengiskaflanum hér að ofan:

- aðgangur án trappa → *adgang uden trapper* (3 og 8)
- biðlisti → *venteliste* (5)
- fullyrðing → *påstand* (2)
- fyrir hönd → *på nogens vegne* (1)
- heimild → *kilde* (2)
- krafa → *krav* (5); skyld orð hjálpa við merkinguna
- mótbára → *indvending* (6–7)
- nemendaráð → *elevråd* (3 og 8)
- samkomulag → *aftale* (4); ákveðinn fundur líka *aftale*
- sjónarhorn → *synsvinkel* (6–7)
- staðfesta → *bekræfte* (4)
- stuðningur við fullyrðingu → *belæg* (2)
- takmörkun → *begrænsning* (2)
- tilheyra → *høre til* (1), ekki aðeins *høre*
- viðtakandi → *modtager* (3 og 8)

Frá íslenskum tilgangi til dönsku

„Ég þarf að heyra þetta aftur.“ Segðu *Kan du sige det igen? Ef endurtekning dugar ekki skaltu segja Kan du forklare det på en anden måde? eða Hvad betyder ordet her?*

„Ég vil vera viss um að ég hafi skilið.“ Veldu *Har jeg forstået dig rigtigt?* og endursegðu merkinguna. *Så du mener, at gruppen kommer senere?* býður hinum að leiðrétta.

„Ég er sammála sumu en ekki öllu.“ Segðu *Jeg er enig i målet, men jeg er i tvivl om tiden.* Þannig nefnirðu bæði samþykkið og fyrirvarann. Ekki kalla þann sem er ósammála þér kærulausan fyrir að leggja aðra áherslu á verkefnið.

„Þetta á ekki við um alla.“ Notaðu *Det gælder ikke alle* og gefðu dæmi. *Det afhænger af situationen* hentar þegar aðstæður ráða. *Vi ved ikke, hvad de andre mener* hentar þegar skoðanir vantar. Setningarnar lýsa ólíkum mörkum; þær eru ekki skiptanleg svör við öllu.

„Ég þarf að senda þetta áfram.“ Byrjaðu á *Det vigtigste for jer er* Nefndu breytingu skýrt: *Det gamle tidspunkt gælder ikke længere.* Láttu svo fylgja aðgerð og fyrirvara: *Mød op i gården, men vent på vores bekræftelse af tidspunktet.* Aðgerðin þarf að vera skýr.

„Ég vil ekki lofa því sem ég veit ekki.“ Segðu *Det skal vi undersøge nærmere* og nefndu hver getur svarað. *Jeg spørger værten, hvilken dør vi skal bruge, og vender tilbage* er gagnlegra en óafmarkað *måske*. Notaðu síðan *Nu har vi fået bekræftet ...* aðeins þegar staðfestingin er komin.

Prófaðu án listans. Veldu einn tilgang hér að ofan. Semjið saman nýja spurningu og svar. Láttu félagann bæta við óvæntu atriði. Endursegðu svarið á íslensku fyrir annan viðtakanda og segðu hvaða upplýsingar þú valdir að flytja áfram.